בעזהשי"ת

קוּנְטְרֵס

זַיי קְלוּג

וִוי עֶס וֶוערְט עֶרְקְלֶערְט אַז וֶוען אַ מֶענְטְש אִיז אַבִּיסְל קְלוּג, אוּן עֶר נֶעמְט אָן דִי תְּמִימוּת'דִיגֶע עֵצוֹת פּוּנֶעם צַדִיק, לֶעבְּט עֶר זֵייעֶר אַ גוּטֶע אוּן זִיסֶע לֶעבְּן, צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטֶן.

פָּארְגֶעלֶערְנְט דוּרְךְ

כְּבוֹד קְדוּשַׁת הָרַב הַצַּדִיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיטָ"א

לֵיל שִׁשִּׁי כִּי תִשָּׂא תשע"ד

גֶעבּוֹיעֶט אוּן בַּאגְרִינְדֶעט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פּוּן אוּנְזֶער הֵיילִיגֶער אוּן פָּארְכְטִיגֶער רֶבִּי, דֶער בַּאהַאלְטֶענֶע לִיכְטִיגְקֵייט, דֶער הֵיילִיגֶער הוֹיכֶער לִיכְט, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵינוּ וְרַבֵּינוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פּוּן זֵיין תַּלְמִיד, מוֹרֵינוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אַ וואונדֶערְלִיכֶע לִיכְט, וֶואס קֵיין שׁוּם בַּאהֶעלְטֶענִישׁ אִיז נִישְׁט פָּארְהוֹילְן פּוּן אִיהֶם,

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן עֶס אִיז צוּזַאמְגֶעפְּלָאכְטֶן מִיט פְּסוּקִים פּוּן תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, אוּן מַאֲמָרִים פּוּן אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע חֲכָמִים פּוּן גְּמָרָא אוּן מִדְרָשִׁים אוּן הֵיילִיגֶן זוֹהַר.

עֶס אִיז גֶעבְּרֶענְגְט גֶעוֶוארְן צוּם דְרוּק
דוּרְךְ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב - נוֹא יָארְק יצ"ו

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

מתיבתא היכל הקודש
Mesifta Heichal Hakodesh
1129-42nd Street
Brooklyn NY 11219

היכל הקודש ווילִיאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
79 Decatur Avenue.
347-243-2992

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225
טלפון רב קווי 04-6708356
פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: *www.breslevcity.co.il*
לשמוע השיעורים 212-444-9191
Find our entire book selection at:
amazon.com or at: **mohorosh.com**
To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-481-3321

breslevcity.co.il

א.

מִיר גֶעפּוּנֶען דִי וָואךְ אִין דִי סִדְרָה (שְׁמוֹת לא, יח): **וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אִתּוֹ וְגוֹ׳** - וָוען מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אִיז גֶעוֶוען אוֹיפְן בַּארְג סִינַי הָאט דֶער אֱייבֶּערְשְׁטֶער מִיט אִים גֶעלֶערְנְט דִי תּוֹרָה, קוֹדֶם הָאט עֶר דָאס גֶעהֶערְט פוּן בַּאשֶׁעפֶּער, אוּן נָאכְדֶעם הָאט עֶר דָאס אִיבֶּערְגֶעזָאגְט מִיטְן בַּאשֶׁעפֶּער (עַיֵּין בְּרַשִׁ״י שָׁם). שְׁטֶעלְט אַייךְ פָאר וָואסְפַּארַא זְכוּת דָאס

breslevcity.co.il

אִיז: הֶערְן פוּן בַּאשֶׁעפֶּער, אוּן אִיבֶּערְחַזָּרִ״ן כַּבְיָכוֹל מִיטְן בַּאשֶׁעפֶּער.

דָּער הַיילִיגֶּער רַמְבַּ״ם זָאגְט (הִלְכוֹת תְּשׁוּבָה פֶּרֶק ה, הֲלָכָה ב): יֶעדֶּער מֶענְטְש קֶען זַיין אַזָא צַדִּיק וִוי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ [נָאר אִין נְבוּאָה קֶען קֵיינֶער נִישְׁט זַיין אִין זַיין מַדְרֵיגָה (עַיֵּין דְּבָרִים לד, י; שׁוּלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן רמ״ב סְעִיף לו)].

קוּמְט אוֹיס אַז יֶעדֶּער אִיד קֶען זוֹכֶה זַיין צוּ דִי מַדְרֵגָה צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה כַּבְיָכוֹל מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֵיינְס, אַזוֹי וִוי דָּער הַיילִיגֶּער רַבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק א, סִימָן יב): וָוען אַ אִיד לֶערְנְט אַ מַאֲמַר חַזַ״ל זָאל עֶר וִויסְן אַז דִי תַּנָּאִים קִישְׁן זִיךְ מִיט אִים; חַזַ״ל זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי שְׁקָלִים ב, ה): וָוען אַ מֶענְטְש לֶערְנְט עֶפֶּעס זָאל עֶר זִיךְ פָּארְשְׁטֶעלְן כְּאִילּוּ דֶּער בַּעַל הַשְּׁמוּעָה שְׁטֵייט פַּאר אִים.

מֶען דָּערְצֵיילְט נָאךְ[1] אוֹיךְ אֵיינֶעם פוּן דִי גְּרוֹיסֶע תַּלְמִידִים פוּנֶעם הַיילִיגְן חַתָּם סוֹפֶר זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, וָואס

[1] דָּער הַיילִיגֶּער בַּעַל 'בְּאֵר מֶנַחֵם' זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, פוּן קָאלוּב הָאט דָאס גֶּעהָערְט פוּן זַיין טַאטְן רַבִּי אַבְרָהָם בְּרָאדִי זצ״ל, וָואס זַיין שְׁוֵוער דָער גְּרוֹיסֶער גָּאוֹן רַבִּי אַבְרָהָם

breslevcity.co.il

עֶר אִיז גֶעקוּמֶען בַּאזוּכְן זַיין רֶבִּי׳ן נָאכְדֶעם וָואס עֶס אִיז שׁוֹין דוּרְךְ גֶעגַאנְגֶען אַסַאךְ יָארְן וָואס עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט בַּיים ׳חַתַם סוֹפָר׳, אוּן עֶר אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען אַ רָב אִין אַ גְרוֹיסֶע שְׁטָאט, וַוייט פוּן פְּרֶעשְׁבּוּרְג, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער ׳חַתַם סוֹפָר׳ הָאט אִים אוֹיפְגֶענוּמֶען מִיט גְרוֹיס כָּבוֹד, אוּן אִים צוּגֶעגְרֵייט דִי בֶּעט צוּם שְׁלָאפְן אִין דִי ׳גֶעסְט צִימֶער׳ וָואס עֶר הָאט גֶעהַאט סְפֶּעצִיֶעל פַאר גֶעסְט.

בַּיינַאכְט הָאט עֶר נִישְׁט גֶעקֶענְט שְׁלָאפְן וַוייל דֶער הֵיילִיגֶער ׳חַתַם סוֹפָר׳ אִיז אַרַיין אִין זַיין סְפָרִים צִימֶער וָואס אִיז גֶעוֶוען דֶערְנֶעבְּן, אוּן זִיךְ גֶעזֶעצְט לֶערְנֶען מִיט אַ מוֹרָא׳דִיגֶע זִיסְן קוֹל, הָאט דֶער רָב גֶעוָואלְט אֵיינְמָאל צוּקוּקְן וִוי אַזוֹי דֶער הֵיילִיגֶער ׳חַתַם סוֹפָר׳ לֶערְנְט, בַּיי זַיין צִימֶער אוֹיבְן אִיז גֶעוֶוען אַ פֶענְסְטֶער וָואס פוּן דָארְט הָאט מֶען גֶעקֶענְט אַרַיינְזֶעהְן צוּ דִי סְפָרִים שְׁטוּבּ וואוּ דֶער ׳חַתַם סוֹפָר׳ הָאט גֶעלֶערְנְט, אָבֶּער עֶס אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר הוֹיעֶךְ, הָאט עֶר אַרוֹיפְגֶעלֵייגְט אַ בֶּענְקְל אוֹיפְן טִישׁ

יִצְחָק וַויינְבֶּערְגֶער אֲבַ״ד קְלֵיינְוַוארְדַיין זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט דָאס בַּייגֶעוואוֹינְט אוּן עֶר הָאט אִים דָאס פַארְצֵיילְט.

breslevcity.co.il

אוּן אַזוֹי אִיז עֶר אַרוֹיפְגֶעקֶראכְן, זֶעהְט עֶר וִוי דֶער הֵיילִיגֶער ׳חַתָם סוֹפֶר׳ זִיצְט בַּיי דִי גְמָרָא, אוּן עֶר זָאגְט: אָמַר אַבַּיֵי, אֵיינְמָאל אוּן נָאכְאַמָאל צְוֶוועלְעף מָאל, אוּן וֶוען עֶר זָאגְט דָאס דִי דְרַייצֶענְטֶער מָאל אִיז גֶעוָוארְן דָארְט אַזָא לֶעכְט, אַז פּוּן גְרוֹיס פַּחַד אוּן שְׁרֶעק אִיז עֶר אַרָאפּ גֶעפַאלְן פּוּנְעם בֶּענְקֶל אוּן זִיךְ גוּט צוּהַאקְט, [דֶער ׳חַתָם סוֹפֶר׳ הָאט דָאס נִישְׁט גֶעהֶערְט], אוּן עֶס הָאט אִים גֶענוּמֶען אַסַאךְ וָואכְן בִּיז עֶר הָאט זִיךְ גֶעקֶענְט צוּרִיק אוֹיסְגְלַייכְן גֶעהֶעריג דִי בֵּיינֶער.

קוּמְט אוֹיס וֶוען אַ מֶענְטְש לֶערְנְט תּוֹרָה אוֹיף אַזָא וֶוועג, אוּן שְׁטֶענְדִיג מָשָׁלְ׳ט עֶר זִיךְ אוֹיס אוּן טְרַאכְט, אַז דֶער צַדִיק אָדֶער דֶער תַּנָא וְכוּ׳ שְׁטַייט דָא נֶעבֶּן אִים, אוּן לֶערְנְט דָאס יֶעצְט מִיט אִים פְּרִישׁ, שְׁפִּירְט עֶר אַ מוֹרָא׳דִיגֶע חִיוּת אִין זַיין לֶערְנֶען. מְמֵילָא וֶוען מֶען לֶערְנְט חוּמָשׁ וואוּ מֶען דֶערְמַאנְט שְׁטֶענְדִיג דֶעם בַּאשֶׁעפֶּערְס נָאמֶען: וַיֹּאמֶר יְהוָ״ה אֶל מֹשֶׁה, וַיְדַבֵּר יְהוָ״ה אֶל מֹשֶׁה, וְכוּ׳. אִיז דָאךְ דָאס דֶער גְרֶעסְטֶער תַּעֲנוּג אוּן פַּארְגֶעניגְן

breslevcity.co.il

וָואס קֵען נָאר זַיין, מֶען לֶערנְט שְׁטֶענְדִיג מִיטְן בַּאשֶׁעפֶּער אַלֵיין, וואוֹיל אִיז אוּנְז ! אוּן וואוֹיל אִיז אוּנְזֶער חֵלֶק ! ! !

ב.

יֶעצְט זָאלְן מִיר זִיךְ פָּארְשְׁטֶעלְן וָואס עֶס גֶעשֶׁעהְט וֶוען אַ מֶענְטְש דַאוֶוענְט יֶעדְן טָאג אוּן עֶר הַאלְט אִין אֵיין דֶערמַאנְען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטֶענְס נָאמֶען - הַוָיָ"ה, בַּיי יֶעדֶע 'בְּרָכָה' אוּן בַּיי יֶעדֶע 'מִזְמוֹר תְּהִלִּים' וָואס עֶר זָאגְט בַּיים דַאוֶוענֶען. אוּן וֶוען אַ מֶענְטְש זָאל נָאר קוּקְן אוֹיפְן שֵׁם הַוָיָ"ה, אוּן פָּשׁוּט טְרַאכְטְן: צוּ וֶועם רֶעד אִיךְ ? אִיךְ רֶעדְט דָאךְ צוּם בַּאשֶׁעפֶּער ! דָאס אַלֵיין גֶעט דָאךְ אַרַיין אִין אִים אַזַא מִין חִיוּת: וָואס הֵייסְט, מֶען גֶעט אוּנְז אַ גֶעלֶעגֶנְהֵייט - נִישְׁט מֶער אוּן נִישְׁט וֶוייניגֶער - נָאר צוּ רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער אַלֵיין.

מֶען דֶערצֵיילְט (עַיֵין מְאוֹר וָשֶׁמֶשׁ פָּרְשַׁת עֵקֶב, דִּבּוּר הַמַּתְחִיל: הֵן לַה'), אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט גֶעוָואלְט דַאוֶוענֶען נָאר אִין אַ סִידּוּר פּוּן כְּתֵבִי הָאֲרִ"י. זַיין הֵיילִיגֶער זוהְן רֶבִּי אֶלְעָזָר זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ,

breslevcity.co.il

הָאט אִים אַמָאל גֶעפְרֶעגְט: טַאטֶע! דוּ הָאסְט אִינְזִין דִי זַאכְן וָואס עֶס שְׁטֵייט דָארְט[2]? הָאט עֶר אִים גֶעזָאגְט: מַיין קִינְד! זָאלְסְט וִויסְן אַזוֹי: דִי כַּוָונוֹת דַארְפְן אַלֵיין אַרַיינְקוּמֶען אִין קָאפּ, אוּן עֶס אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ צוּ קוּקְן אִין סִידוּר[3], נָאר אִיךְ נוּץ דִי סִדּוּרִים וַוייל נָאר דָא שְׁטֵייט אַרוֹיסְגֶעשְׁרִיבְּן דֶעם שֵׁם הֲוָיָ״ה[4]. אוּן פוּן דֶעמָאלְטְס אָן, הָאט מֶען שׁוֹין אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ דְרוּקְן אוֹיךְ אַנְדֶערֶע סִדּוּרִים מִיטְן שֵׁם הֲוָיָ״ה אַרוֹיסְגֶעשְׁרִיבְּן[5].

דֶערְפַאר אַז מֶען דַאוֶוענְט אִין אַ סִידוּר וָואס עֶס הָאט דִי שֵׁם יהו״ה אוּן מֶען קוּקְט אוֹיף דֶעם, אוּן מֶען הָאט אִינְזִין אַז כַּבְיָכוֹל דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא, אוּן אִיךְ

---

[2] מוֹהֲרָא״ש שְׁלִיטָ״א הָאט צוּגֶעלֵייגְט: צוּ פְרֶעגְן אַזַא זַאךְ דֶעם טַאטְן, אִיז אַ גֶעוַואגְטֶע זַאךְ.

[3] אִין דִי הַנְהָגוֹת פוּן צֶעטְל קָטָן (הַנְהָגוֹת הָאָדָם, סְעִיף ה), זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי רֶבִּי אֶלִימֶלֶךְ: צוּמָאל זָאל מֶען לֶערְנֶען אַבִּיסְל מִיט אַ אֵימָה וְיִרְאָה וְכוּ׳ אִין דִי כִּתְבֵי אֲרִ״י. דָאס הֵייסְט, אַז עֶס אִיז נִישְׁט אַ זַאךְ וָואס מֶען זָאל לֶערְנֶען בְּרַבִּים, נָאר יֶעדֶער מֶענְטְש לֶערְנְט דָאס פַאר זִיךְ, אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן (חֲגִיגָה י״א ע״ב): וְלֹא בְּמַעֲשֶׂה מֶרְכָּבָה בְּיָחִיד.

[4] בַּיי אַלֶע גֶעוֶוענְטְלִיכֶע סִדּוּרִים פְלֶעגְט נָאר שְׁטֵיין צְוֵויי יוּדְן [יְיָ] אַקֶעגְן דֶעם עֶרְשְׁטְן י׳ פוּן שֵׁם י׳הו״ה אוּן דֶעם לֶעצְטְן י׳ פוּן שֵׁם אדנ׳י (עַיֵּין תִּיקוּנֵי זֹהַר, הַקְדָּמָה דַף ב), וָואס אִיז נִישְׁט קַיין שֵׁם קוֹדֶשׁ, צוּלִיבּ מוֹרָא אוֹיף ׳מְחִיקַת הַשֵּׁם׳ אָדֶער אַז עֶס וֶועט אַרָאפְּפַאלְן.

[5] וִוי בַּאוואוּסְט הָאט דֶער הֵיילִיגֶער סַאטְמַארֶער רֶבִּי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ גֶעדַאוֶוענְט אִין בַּארְדִיטְשׁוּבֶער סִידוּר ׳כֶּתֶר נְהוֹרָא׳, אוֹיךְ צוּלִיבּ דֶעם טַעַם.

breslevcity.co.il

רֶעדְט צוּ אִים, אוּן עֶר רֶעדְט צוּ מִיר, אִיז נִישְׁט דָא קַיין גְּרֶעסֶערָע מְתִיקוּת אוּן זִיסְקֵייט פוּן דֶעם, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א, סִימָן נ): וֶוען אַ מֶענְטְש הָאט אַ רֵיינֶעם מֹחַ, אוּן עֶר אִיז נִישְׁט פָּגוּם אִין 'פְּגַם הַבְּרִית' אִיז דָאס דַאוֶוענֶען בַּיי אִים 'מַיין מְתוּקִין' – פַיינֶע זִיסֶע קְוַואל וַואסֶער; עֶס אִיז בַּיי אִים אַזוֹי וִוי דִי זִיסְטֶע אוּן גֶעשְׁמַאקְסְטֶע זַאךְ, פּוּנְקְט אַזוֹי וִוי וֶוען אַ מֶענְטְש עֶסְט אַ גוּטֶע פְּרִישֶׁע בֵּייגֶל אָדֶער אַ גוּט שְׁטִיקְל קֶעֶיק אוּן דָאס גְלַייכְן, אִיז עֶר זִיךְ מְחַיֶה אוּן עֶר הָאט הַנָאָה, אַזוֹי אִיז דָאס בַּיי אִים וֶוען עֶר רֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, עֶר פִילְט אַ מוֹרָא'דִיגֶע זִיסְקֵייט; אָבֶּער אוֹיב חָלִילָה וְחַס אֵייגֶער אִיז נֶעבֶּען 'פָּגוּם', קוּמְט אִים אָן דִי גַאנְצֶע דַאוֶוענֶען מִיט אַ מוֹרָא'דִיגֶע בִּיטֶערְנִישׁ אוּן שְׁוֶוועריקֵייט, עֶר כִּיפֶּערְט אָפּ אוּן עֶר וִויל שׁוֹין פָּטוּר וֶוערְן דֶערְפוּן.

ג.

דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ "וֶוען אַ מֶענְטְש זָאל וִויסְן וָואס מֵיינְט לֶערְנֶען גְמָרָא, וָואלְט עֶר נִישְׁט פַּארְפֶּעלְט קַיין אֵיין טָאג

breslevcity.co.il

צוּ לֶערנֶען אַ בְּלַאט גְמָרָא", זָאגְט אָבֶּער דֶער מֶענְטְש גְלַייךְ: אִיךְ הָאבּ אַ שְׁוַואכֶע קָאפּ! אִיךְ הָאבּ יֶעצְט נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד! אִיךְ הָאבּ יֶעצְט נִישְׁט גֶעהֶעריג קַיין צַייט! אִיךְ בִּין יֶעצְט נִישְׁט דֶערְבַּיי! אֵיי וֶוען וֶועסְטוּ יָא הַאלְטְן דֶערְבַּיי? ! דֶער תַּנָּא זָאגְט (אָבוֹת ב, ד): **אַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּה לֹא תִפָּנֶה** - דוּ זָאלְסְט נִישְׁט זָאגְן, וֶוען דוּ וֶועסְט הָאבְּן פְרַייעֶ צַייט דֶעמָאלְטְס וֶועסְטוּ לֶערְנֶען, וַוייל אֶפְשָׁר וֶועסְטוּ נָאכְדֶעם שׁוֹין נִישְׁט הָאבְּן קַיין צַייט. זָאגְט מֶען נָאךְ פּוּן הֵייליגְן קָאצְקֶער זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ [אוּן פּוּן נָאךְ צַדִּיקִים], אַז דִי כַּוָונָה פּוּן "שֶׁמָּה לֹא תִפָּנֶה" אִיז: אֶפְשָׁר בִּיסְטוּ אַזָא מִין מֶענְטְש וָואס אַ גַאנְץ לֶעבְּן וֶועסְטוּ נֶעבֶּעךְ זַיין פַּארְיָאגְט, אוּן קֵיינְמָאל וֶועסְטוּ נִישְׁט הָאבְּן קַיין צַייט; אוֹיב אַזוֹי אוֹיף וֶוען וַוארְטְסְטוּ? !

וֶועגְן דֶעם אַז מֶען הָאט שֵׂכֶל אוּן מֶען פָּאלְגְט דֶעם הֵייליגְן רֶבִּי'ן (עַיֵין שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן ע"ו, וּבְקוּנְטְרֵס 'סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד'), וַוייסְט מֶען אַז "מֶען קֶען דוּרְךְ 'זָאגְן' דֶעם דַּף גְמָרָא", וָואס דָאס נֶעמְט נִישְׁט מֶער וִוי פוּנְעף-צֶען

breslevcity.co.il

מִינוּט[6], אוּן דָאס דַארְף אַ מֶענְטְשׁ גוּט וִויסְן: ״כָּל זְמַן אִיךְ בְּלֶעטֶער דִי גְמָרָא, וֶועל אִיךְ בְּלַייבְּן אַ אִיד, אָבֶּער חָלִילָה וְחַס אַז אִיךְ הָאבּ אוֹיפְגֶעהֶערְט בְּלֶעטֶערְן דִי גְמָרָא אִיז זֵייעֶר בִּיטֶער״. אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן (עַיֵּין רַשִׁ״י דְבָרִים יא, יג): אִם תַּעַזְבֵנִי יוֹם, יוֹמַיִם אֶעֶזְבֶךָּ; דָאס הֵייסְט, וֶוען צְוֵויי מֶענְטְשְׁן שְׁטֵייעֶן אוֹיף אֵיין פְּלַאץ, דֶערְנָאךְ גֵייט יֶעדֶער אַוֶועק פוּנֶעם אַנְדֶערְן אַ וֶועג פוּן אֵיין טָאג, זֶענֶען זֵיי שׁוֹין וַוייט אֵיינֶער פוּנֶעם אַנְדֶערְן צְוֵויי טֶעג, אוּן אַזוֹי יֶעדֶעס מָאל טָאפֶּעלְט זִיךְ עֶס. דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אַז מֶען לָאזְט אָפּ דִי

---

[6] אוּן דָאס הָאט שׁוֹין אִין זִיךְ מוֹרָא׳דִיגֶע גְרוֹיסֶע מַעֲלוֹת אוּן סְגוּלוֹת אֵיינְס: מֶען וֶוערְט גֶעוָואר אַז מֶען הָאט נִישְׁט אַזַא שְׁוַואכְן קָאפּ וִוי מֶען הָאט גֶעמֵיינְט. צְוֵויי: מֶען זָאגְט ׳שֵׁמוֹת הַצַּדִּיקִים׳, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר גֶעוָואלְט מֶען זָאל זָאגְן נֶעמֶען פוּן צַדִּיקִים (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צַדִּיק, סְעִיף יט), אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שָׁם חֵלֶק ב, סְעִיף כ), אַז דָאס אִיז אַ סְגוּלָה צוּ מַאכְן נִיסִים שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע. דְרֵיי: עֶס מַאכְט זִיךְ שְׁטֶענְדִיג מַאֲמָרֵי חַזַ״ל וָואס בְּלַייבְּן יָא אִין קָאפּ. פִיר: דֶער מְצִיאוּת אִיז אַז אוֹיבּ מֶען זָאגְט שְׁטֶענְדִיג גְמָרָא, פְּלוּצְלִינְג טְרֶעפְט מֶען אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע גְמָרָא, גֶעבְּט מֶען שׁוֹין אַ בְּלִיק אַרַיין, וָואס זָאגְט רַשִׁ״י אוֹיף דֶעם? אוּן אַז מֶען הָאט שׁוֹין גֶעזֶעהן דִי רַשִׁ״י, וֶוערְט מֶען נַייגֶערִיג: וָואס זָאגְט תּוֹסְפוֹת אוֹיף דֶעם? אוּן אַז עֶר זֶעהט אַז עֶס אִיז אַזַא זִיס שְׁטִיקְל גְמָרָא, שְׁטַארְקְט זִיךְ שׁוֹין צוּמָאל זַיין נַייגֶער נָאכְמֶער, אוּן עֶר טְרַאכְט: אֶפְשָׁר זָאל אִיךְ אַ קוּק גֶעבְּן אִין דִי מְפָרְשִׁים?! [בִּפְרָט לֶעצְטֶענְס וָואס מֶען הָאט שׁוֹין גֶעדְרוּקְט עֶטְלִיכֶע מוֹרָא׳דִיגֶע גְרִינְגֶע פֵּירוּשִׁים (לְמָשָׁל: מְתִיבְתָּא, חַבְרוּתָא, אַרְטְסְקְרוּל, וְשִׁנַּנְתָּם, וְעוֹד), וואוּ עֶס וֶוערְט אַזוֹי גוּט אַרָאפּ גֶעלֵייגְט אַ שְׁטִיקְל גְמָרָא אַז עֶס לֶערְנְט זִיךְ פוּן זִיךְ אַלֵיין], אָבֶּער וִוי אַזוֹי עֶס זָאל נָאר זַיין דַארְף מֶען יֶעדְן טָאג דוּרְךְ זָאגְן אַ בְּלַאט גְמָרָא!

breslevcity.co.il

תּוֹרָה אַפִּילוּ נָאר אֵיין טָאג, גֵייט דִי תּוֹרָה אוֹיךְ אַוֶועק פוּנֶעם מֶענְטְשׁ, אוּן מֶען אִיז שׁוֹין וַוייט פוּן דִי תּוֹרָה צְוֵויי טֶעג.

דֶערְפַאר אַז מֶען מַאכְט אוֹיף ׳יֶעדְן טָאג׳ דִי גְמָרָא[7], אוּן מֶען זָאגְט פוּן אָנְהֵייבּ מַסֶכֶת בְּרָכוֹת אִין דִי רַייעֶ אֵיין דַף גְמָרָא [8]מִיט אַן עַקְשָׁנוּת, וֶועט מֶען בַּאוַוייזְן בַּיים סוֹף צוּ עֶנְדִיגְן גַאנְץ שַׁ״ס מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטֶענְס הִילְף, וַוייל דִי תּוֹרָה אִיז נִישְׁט אִין הִימְל, אוּן נָאר פַאר הִימְל מֶענְטְשְׁן וְכוּ׳, נָאר עֶס אִיז דָא אוּנְטְן אוֹיף דֶער עֶרְד, אוּן יֶעדֶער וָואס וִויל קֶען זוֹכֶה זַיין דֶערְצוּ (דְבָרִים ל, יב)

ד.

עֶס אִיז אָבֶּער דָא אַ גְרוֹיסֶער ׳יֵצֶר הָרַע׳ וָואס שְׁטוּפְּט שְׁטֶענְדִיג אָפּ אוֹיף מָארְגְן: אִיךְ וֶועל לֶערְנֶען מָארְגְן! כַאפְּסְט נִישְׁט אַז מָארְגְן וֶועסְטוּ זָאגְן: אִיבֶּער מָארְגְן! אוּן

---

[7] מֶען נֶעמְט אַרוֹיס פוּנֶעם סְפָרִים שַׁאפֶּע אָדֶער ׳טְשֵׁייניק קְלַאזֶעט׳ דֶעם שֵׁיינֶעם שַׁ״ס גְמָרָא [גֶעבִּינְדְן אִין לֶעדֶער וְכוּ׳], וָואס מֶען הָאט דָאס בַּאקוּמֶען אַלְץ חָתָן פַאר אַ מַתָּנָה, אוּן מֶען נוּצְט דָאס בָּרוּךְ הַשֵּׁם יֶעדְן טָאג.

[8] אוּן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְט מֶען אִיז זוֹכֶה קֶען מֶען זָאגְן אַפִּילוּ צְוֵויי דְרֵיי בְּלֶעטֶער אוּן נָאכְמֶער.

breslevcity.co.il

אַזוֹי וַוייטֶער יֶעדֶן טָאג. עֶס שְׁטֶייט בַּיי דִי מִלְחָמָה פוּן עֲמָלֵק (שְׁמוֹת יז, ט): צֵא וְהִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק מָחָר; הָאבֶּן צַדִּיקִים גֶעטַיישְׁט: דוּ זָאלְסְט גִיין מִלְחָמָה הַאלְטֶן מִיט דֶעם עֲמָלֵק וָואס עֶר זָאגְט שְׁטֶענְדִיג "מָארְגֶן". אַ אִיד דַארְף וויסֶן: עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין מָארְגֶן! אִיךְ הָאבּ נָאר "הַיינְט"! אוּן אַז מֶען הָאט 'הַיינְט' גֶעזָאגְט אַ דַף גְמָרָא, וָועט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפֶּן אַז 'מָארְגֶן' וָועט מֶען זִיכֶער וַוייטֶער אַרוֹיס נֶעמֶען דִי גְמָרָא, אוּן אַזוֹי טָאג נָאךְ טָאג בִּיז מֶען וָועט צוּבִיסְלֶעךְ עֶנְדִיגֶן אֵיין מַסֶּכְתָּא נָאכְן אַנְדֶערְן.

אוּן דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע הִתְחַזְקוּת פַּאר אַ מֶענְטְש: אַזַא פַארְגֶרֶעבְטֶער מֶענְטְש וִוי אִיךְ! אַזַא עַם-הָאָרֶץ וִוי אִיךְ הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען דוּרְכְצוּגֶיין גַאנְץ שַ"ס!!! אוּן מֶען טָאר נִישְׁט קוּקֶן אוּן זִיךְ צוּטוּהֶן מַאכְן פוּן אַלֶע וָואס לַאכְן אוּן שְׁפֶּעטֶן פוּן דֶעם, וַוייל וָואס הָאסְטוּ מִיט יֶענֶעם?! דָאס אִיז 'דַיין' גְמָרָא, 'דַיין' הַצָלָחָה, אוֹיךְ דֶער וָועלְט אוּן אוֹיךְ יֶענֶער וָועלְט! דֶערְפַאר דַארְפְסְטוּ זַיין זַייעֶר שְׁטַארְק.

breslevcity.co.il

ה.

אָבֶּער זוֹכֶה זַיין צוּ דִי אַלֶּע זָאכְן דַארְף מֶען הָאבְן אַ מוֹרָא׳דִיגְן תְּמִימוּת, דֶערְפַאר אִיז דֶער גַאנְצֶע ׳חָכְמָה׳ פוּנְעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן נָאר ״תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת״, אָבֶּער אִין דִי תְּמִימוּת לִיגְט אַ מוֹרָא׳דִיגֶע טִיפֶּע חָכְמָה: עָמוֹק עָמוֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ! (עַיֵּין חַיֵּי מוֹהַר״ן סִימָן תיג, תקצג, וְעוֹד). דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָר״ן סִימָן טו): עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע ׳חָכְמָה׳ זִיךְ צוּ מַאכְן אַזוֹי וִוי אַ ׳בְּהֵמָה׳[9]; וַוייל דִי גְרֶעסְטֶע חָכְמָה אִיז אֲוֶועק צוּלֶייגְן דֶעם שֵׂכֶל אוּן זִיךְ פִּירְן בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת.

צוּם בַּיישְׁפִּיל, דִי גַאנְצֶע זַאךְ פוּן ״רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער״, לִיגְט אִין דֶעם אַ מוֹרָא׳דִיגֶע חָכְמָה, אָבֶּער מֶען מוּז צוּ דֶעם אֲוֶועקלֶייגְן דֶעם שֵׂכֶל אוּן דָאס טוּהְן פָּשׁוּט אוּן פְּרָאסְט, וָואס דוּרְכְדֶעם וֶועט מֶען זָעהְן גְרוֹיסֶע

---

[9] דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי טַייטְשְׁט מִיט דֶעם דֶער פָּסוּק (שְׁמוֹת לו, א): כָּל אֲשֶׁר נָתַן ה׳ ׳חָכְמָה׳ ׳בְּהֵמָה׳. אוּן אַזוֹי וִוי דִי גְמָרָא זָאגְט (חוּלִין ה׳ ע״ב), אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים לו, ז): ׳אָדָם׳ וּ׳בְּהֵמָה׳ תּוֹשִׁיעַ ה׳ – דֶער אֱייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְט דִי מֶענְטְשְׁן וָואס כָּאטְשִׁיג זֶיי זֶענֶען זַיֵּיעֶר קְלוּג, דָאךְ מַאכְן זַיי זִיךְ אַזוֹי וִוי אַ בְּהֵמָה. אוּן אַזוֹי וִוי אָסָף הָאט גֶעזָאגְט (שָׁם עג, כב): וַאֲנִי בַּעַר וְכוּ׳, ׳בְּהֵמוֹת׳ הָיִיתִי עִמָּךְ.

breslevcity.co.il

נִיסִים. אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן (תַּעֲנִית כ״ה ע״א) רֶבִּי חֲנִינָא בֶּן דוֹסָא הָאט בַּאוִויזְן אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, אַלְעס אַ דַאנְק ׳תְּפִילָה׳ - אַז עֶר הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם אֱייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ. דֶערְצֵיילְט דָארְט דִי גְמָרָא, אַז אֱיינְמָאל אִיז צוּ אִים גֶעקוּמֶען אַ פְּרוֹי אוּן זֶייעֶר גֶעוִויינְט, פְּרֶעגְט עֶר אִיר: פַארְוָואס וִויינְסְטוּ? זָאגְט זִי: אִיךְ הָאב גֶעבוֹיעֶט אַ הוֹיז, אוּן דִי בְּרֶעטֶער פוּנֶעם דַאךְ אִיז צוּ קוּרְץ, אוּן עֶס קוּמְט נִישְׁט אָן בִּיזְן עֶק, אוּן אִיךְ הָאב נִישְׁט קֵיין גֶעלְט דָאס יֶעצְט אִיבֶּערְצוּמַאכְן, אוּן עֶס קֶען אַרַיין רֶעגֶענֶען... הָאט עֶר מִתְפַּלֵל גֶעוֶוען צוּם אֱייבֶּערְשְׁטְן: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! הֶעלְף אַז דִי דַאךְ פוּן דִי אָרֶעמֶע פְּרוֹי זָאל זִיךְ אוֹיסְצִיעֶן. אוּן אַזוֹי אִיז טַאקֶע גֶעוֶוען, עֶס הָאט זִיךְ גֶעגֶעבֶּן אַ צִיה אוֹיס דוּרְךְ זַיין תְּפִלָּה; פִּירְט דִי גְמָרָא אוֹיס, אַז דֶער ׳תַּנָּא׳ פְּלֵימוּ הָאט גֶעזָאגְט: עֶר אַלַיין הָאט גֶעזֶעהֶן דִי דַאךְ וָואס רֶבִּי חֲנִינָא בֶּן דוֹסָא הָאט גֶע׳פוֹעֶל׳ט אוּן דָאס אוֹיסְגֶעצוֹיגֶן מִיט תְּפִלָּה.

דֶער זֶעלְבֶּער רֶבִּי חֲנִינָא בֶּן דוֹסָא זָאגְט (אָבוֹת ג, ט): כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת, וְכֹל שֶׁחָכְמָתוֹ

breslevcity.co.il

מְרֻבִּין מִמַּעֲשָׂיו אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת; וַוייל דֶער עִיקָר דַאְרְף אַ מֶענְטְש זֶעהֶן צוּ טוּהֶן וּוי מֶער מִצְוות מַעֲשִׂיות, וָואס דָאס בְּלַייבְּט אוֹיף אֵייבִּיג, אָבֶּער אַז אַ מֶענְטְש גֵייט סְתַּם מִיט חָכְמוֹת, הָאט עֶר גָאר נִישְׁט דֶערְפוּן, אוּן עֶר בְּלַייבְּט מִיט גָאר נִישְׁט. צוּם בַּייְשְׁפִּיל: אַז אַ מֶענְטְש וֶועט אַרוּמְגֵיין מִיט אַ מוֹרָא׳דִיגְן דְּבֵיקוּת אַ גַאנְצָן טָאג, אָבֶּער עֶר וֶועט נִישְׁט לֵייגְן קַיין תְּפִילִין, וַוייל עֶר מַאכְט זִיךְ אַ חֶשְׁבּוֹן: דִי גַאנְצֶע זַאךְ פּוּן תְּפִילִין אִיז דָאךְ צוּ זַיין דָבוּק אִין בַּאשֶׁעפֶּער (עַיֵּין לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א, סִימָן לה), אִיךְ בִּין דָאךְ דָבוּק אִין בַּאשֶׁעפֶּער, אוֹיב אַזוֹי פַּארְוָואס דַארְף אִיךְ לֵייגְן תְּפִילִין? לְמַעֲשֶׂה לָאזְט עֶר זִיךְ אָבֶּער גוּט נַארְן, וַוייל אַפִּילּוּ אַז אַ פְּשׁוּטֶ׳ער מֶענְטְש לֵייגְט תְּפִילִין הָאט עֶר מְקַיֵּים גֶעוֶוען דִי מִצְוָה פּוּן תְּפִילִין, אוּן עֶר מִיט זַיין גְרוֹיס חָכְמָה הָאט ׳נִישְׁט׳ גֶעלֵייגְט קַיין תְּפִלִין, אוּן עֶר אִיז רַחְמָנָא לִצְלָן אַ קַרְקַפְּתָּא דִּלֹא מָנַח תְּפִילִין!

אָבֶּער אַז מֶען טוּט יֵעדֶע מִצְוָה וָואס מֶען דַארְף טוּהֶן אָן קַיין חָכְמוֹת, בְּרֶענְגְט מֶען דוּרְכְדֶעם אַרַיין דֶעם בַּאשֶׁעפֶּער אִין זִיךְ, אוּן מֶען וֶוערְט שׁוֹין מְמֵילָא

breslevcity.co.il

צוּגעקֶלעבְּט צוּם בַּאשֶׁעפֶּער. וַוייל מִיט יֶעדֶע זַאךְ קֶען מֶען זִיךְ נַארְן אַפִּילוּ מִיט דְּבֵיקוּת!

דֶער בַּעַל־שֵׁם־הַקָּדוֹשׁ הָאט אוֹיסְגֶעטַייטְשְׁט דֶעם פָּסוּק (תְּהִלִּים לב, ב): **'אַשְׁרֵי אָדָם לֹא יַחְשֹׁב הַוָיָ"ה'** – וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס הַאלְט שׁוֹין בַּיי אַזַא מַדְרֵיגָה, אַז אוֹיב עֶר טְרַאכְט נִישְׁט אֵיין מִינוּט פוּנְעם אֵייבֶּערְשְׁטֶן אוּן עֶר פַּארְגֶעסְט פוּנְעם שְׁוִיתִי 'הַוָיָ"ה' לְנֶגְדִּי תָּמִיד, 'לוֹ עָוֹן' – דָּאס אִיז זַיין גְּרֶעסְטֶע עֲבֵירָה. הָאב אִיךְ צוּגֶעלֵייגְט לוֹיט דֶעם, דִּי סוֹף פוּנְעם פָּסוּק: 'וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה' – דָּאךְ דַּארְף מֶען גֶעדֶענְקֶן נִישְׁט זִיךְ צוּ לָאזֶן נַארְן; אַמָּאל רֶעדְט זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ אַיין אַז עֶר גֵייט שׁוֹין אַרוּם מִיט אַ דְּבֵיקוּת וְכוּ', אוּן לְמַעֲשֶׂה נַארְט עֶר זִיךְ נָאךְ.

אָבֶּער וֶוען אַ מֶענְטְשׁ טוּט דִּי מִצְוֹת וָואס דֶער אַייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעהֵייסְן טוּהָן [מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת], אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ בַּיי דֶעם זִיךְ צוּ לָאזֶן נַארְן, וַוייל אָדֶער עֶר טוּט דָּאס אָדֶער נִישְׁט, לְמָשָׁל אַז עֶר לֵייגְט כָּשֵׁר'ע תְּפִלִּין, עֶר גֵייט מִיט צִיצִית בַּיי דִּי פִּיר כַּנְפוֹת אוּן מִיט אַכְט פֶּעדֶעמֶער אַזוֹי וִוי דֶער בַּאשֶׁעפֶּער הָאט גֶעהֵייסְן, עֶר זִיצְט אִין דִּי

breslevcity.co.il

סוּכָּה, עֶר נֶעמְט דִי ד׳ מִינִים: אֶתְרוֹג לוּלָב הֲדַסִים עֲרָבוֹת, עֶר הִיט שַׁבָּת, אוּן אַזוֹי בַּיי אַלֶע אַנְדֶערֶע מִצְוֹת, כָּאטֶשׁ עֶר פַאר־שְׁטַייט נִישְׁט דִי טַעַם פַאר־וָאס מֶען דַארְף דָאס טוּהְן פוּנְקְטְלִיךְ אַזוֹי, דָאךְ טוּט עֶר דָאס וַוייל דֶער בַּאשֶׁעפֶער הָאט אַזוֹי גֶעהַייסְן, דֶעמְאלְטְס וֶועט זַיין חָכְמָה בְּלַייבְּן אוּן עֶר וֶועט אוֹיךְ קֶענֶען זַיין דָבוּק אִין בַּאשֶׁעפֶער.

וִוי בַּאוואוּסְט וֶועֶרְט ׳תְּפִלָּה׳ אוֹיךְ אָנְגֶערוּפְן ׳מַעֲשֶׂה׳, אַזוֹי וִוי צַדִּיקִים הָאבְּן גֶעטַייטְשְׁט (עַיֵּין אִגֶּרֶת הַקּוֹדֶשׁ סִימָן כט), דָאס וָואס חַז״ל זָאגְן (סַנְהֶדְרִין סה ע״ב): עַקִּימַת שְׂפָתַיִם הֲוָה מַעֲשֶׂה - מִיט דֶעם וָואס מֶען מַאכְט מִיט דִי לִיפְּן אוּן מֶען בֶּעט: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר! דָאס אַלֵיין אִיז אַ ׳מַעֲשֶׂה׳; אוּן יֶעדֶעס וָוארְט מֶער וָואס אַ מֶענְטְש אִיז מִתְפַּלֵל, טוּט עֶר אַ פְּרִישָׁע מַעֲשֶׂה אוּן אַ פְּרִישָׁע מִצְוָה.

ו.

דֶערַפַאר אִיז ״רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער דִי גְּרֶעסְטֶע זַאךְ״! אוּן אוֹיב וֶועסְטוּ נִישְׁט רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער וֶועסְטוּ רֶעדְן נִיבּוֹל פֶּה! אוּן אַז אֵיינֶער לַאכְט אוּן מַאכְט לֵיצָנוּת

breslevcity.co.il

דֶערְפוּן: קוּק! עֶר רֶעדְט צוּם וַואנְט וְכוּ׳. וֶועסְטוּ בַּאלְד הֶערְן וָואסְפַארַא נִיבוּל פֶּה עֶר רֶעדְט רַחְמָנָא לִצְלָן, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדוֹת, אוֹת נִיבוּל פֶּה, סִימָן א): וֶוער עֶס רֶעדְט נִיבוּל פֶּה רַחְמָנָא לִצְלָן, אִיז אַ סִימָן אַז זַיין הַארְץ אִיז אָנְגֶעפִילְט מִיט עֲבֵירוֹת; וַוייל אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט וָואס עֶר טְרַאכְט, אוּן אַז עֶר רֶעדְט פוּן בַּאשֶׁעפֶער אִיז אַ סִימָן אַז עֶר טְרַאכְט פוּן בַּאשֶׁעפֶער, אָבֶּער אַז עֶר רֶעדְט שְׁמוּצִיג אִיז אַ סִימָן אַז זַיין גַאנְצֶע הַארְץ אִיז פוּל מִיט דֶעם[10], חַזַ״ל זָאגְן (שַׁבָּת ל״ג ע״א) מוֹרָא׳דִיגֶע עוֹנְשִׁים וָואס עֶס קוּמְט אוֹיף רֶעדְן נִיבוּל פֶּה, וִויפִיל אַלְמָנוֹת אוּן יְתוֹמִים שְׁרַייעֶן אוּן וֶוערְן נִישְׁט גֶעהָאלְפְן וְכוּ׳. אָבֶּער אַז אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער מַאכְט אִים דָאס הֵיילִיג אוּן עֶס רֵיינִיגְט אִים.

אַוַודַאי נֶעמְט עֶס צַייט, וִויבַּאלְד מֶען אִיז שׁוֹין נֶעבֶּעךְ אַזוֹי מְגוּשָׁם אוּן אָנְגֶעלֵייגְט מִיט שְׁמוּץ פוּן אַזוֹיפִיל יָארְן ׳חֲטאוֹת נְעוּרִים׳ וָואס זֵיי מַאכְן רַחְמָנָא לִצְלָן אִינְגַאנְצְן מְשׁוּגָע דֶעם מֶענְטְשׁ, אָבֶּער אַז מֶען אִיז זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ

---

[10] אַפִילוּ עֶר גֵייט אָנְגֶעטוּהן מִיטְן גַאנְצְן חַסִידִי׳שְׁן לְבוּשׁ.

breslevcity.co.il

אוּן מֶען רֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶּער נָאךְ אַ וָואךְט אוּן נָאךְ אַ וָואךְט, רֵיניגְט מֶען זִיךְ צוּבִיסְלֶעךְ אִינְגַאנְצָן אוֹיס. אַזוֹי וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר״ן סִימָן רל״ד), אַ מָשָׁל צוּ וַואסֶער וָואס טָרָאפְּט אוֹיף אַ גְרוֹיסְן שְׁטֵיין וָואס עֶס קוּקְט אוֹיס אַז דָאס וֶועט קֵיינְמָאל נִישְׁט קֶענֶען דוּרְךְ לֶעכֶערְן דֶעם שְׁוֶוערְן שְׁטֵיין, אָבֶּער אוֹיב דִי וַואסֶער וֶועט דָאךְט רִינֶען נָאךְ אוּן נָאךְ אַ לַאנְגֶע צַייט וֶועט דָאךְט בַּיים סוֹף וֶועךְן אַ לָאךְ.

דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ – פִּירְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוֹיס – רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטֶן אִיז גֶעגְלִיכְן צוּ וַואסֶער, אַזוֹי וּוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (אֵיכָה ב, יט): **שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי ה׳.** אוּן אַפִילוּ אַז אַ מֶענְטְש הָאט אַ ״לֵב הָאֶבֶן״ – אַ שְׁטֵיינֶערְנֶעם הַאךְץ, אוּן עֶס קוּקְט אִים אוֹיס אַז עֶר אִיז שׁוֹין דֶערְנָאךְ, עֶר וֶועט דָאס נִישְׁט קֶענֶען רִירְן, אָבֶּער אוֹיב וֶועט עֶר נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן, עֶר וֶועט וַוייטֶער רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, וֶועט עֶר בַּיים סוֹף לֶעכֶערְן זַיין לֵב הָאֶבֶן.

breslevcity.co.il

ז.

זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן פְרֶעגְן: וָואס זָאלְן זֵיי טוּהְן אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב, סִימָן כה): מֶען דַארְף הָאבְּן אַ שָׁעָה הִתְבּוֹדְדוּת יֶעדְן טָאג. אָבֶּער עֶר אִיז אַזוֹי צוּבְּרָאכְן בַּיי זִיךְ, אַז קוֹים וָואס עֶר קֶען רֶעדְן אַפָּאר וֶוערְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אַוַודַאי נִישְׁט הָאבְּן אַ שָׁעָה הִתְבּוֹדְדוּת?! נָאר וֶוער עֶס לֶערְנְט פְלַייסִיג דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינ׳ס סְפָרִים זֶעהְט עֶר, אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב, סִימָן צו): אִיךְ הָאבּ גֶעוָואלְט אַז אִיר זָאלְט הָאבְּן אַ גַאנְצְן טָאג הִתְבּוֹדְדוּת, אָבֶּער אַזוֹי וִוי אִיר קֶענְט דָאס נִישְׁט בַּאוַוייזְן, זָאלְט אִיר כָאטְשׁ הָאבְּן אַ שָׁעָה הִתְבּוֹדְדוּת.

שְׁטֶעלְט זִיךְ אַ שְׁאֵלָה: וָואס הֵייסְט אַ גַאנְצְן טָאג הִתְבּוֹדְדוּת? מֶען דַארְף דָאךְ דַאוֶוענֶען דִי דְרֵיי תְּפִלוֹת, לֶערְנֶען חוּמָשׁ, מִשְׁנַיוֹת, גְמָרָא, הַלָכָה. עֶסְן אוּן בֶּענְטְשְׁן, גֵיין אִין בִּיזְנֶעס אָדֶער אִין אַרְבֶּעט, זִיךְ אָפְּגֶעבְּן מִיט דִי וַוייבּ אוּן קִינְדֶער, אוֹיבּ אַזוֹי וִוי אַזוֹי אִיז בִּכְלַל שַׁיָיךְ צוּ מַאכְן אַ גַאנְצְן טָאג הִתְבּוֹדְדוּת? נָאר דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי

breslevcity.co.il

הָאט גֶעוָואלְט אַז מִיר זָאלְן זַיין אַזוֹי בַּאהָאפְּטְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, אַז פּוּן וֶועם מֶען שְׁטַייט אוֹיף אוּן מֶען זָאגְט מוֹדֶה אֲנִי זָאל מֶען שׁוֹין אָנְהֵייבְּן רֶעדְן צוּם אֱייבֶּערְשְׁטְן אוּן זָאגְן: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אִיךְ דַאנְק דִיר אַז דוּ הָאסְט מִיר צוּרִיק גֶעגֶעבְּן דִי נְשָׁמָה, אִיךְ בֶּעט דִיר אַז אִיךְ זָאל הַיינְט זַיין גֶעזוּנְט אוּן שְׁטַארְק אוּן אָפְּגֶעהִיטְן פּוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, אוּן דֶער הַיינְטִיגֶער טָאג זָאל זַיין בֶּעסֶער וּוי נֶעכְטְן; אַזוֹי וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (שִׁיחוֹת הָרַ"ן סִימָן ב): גְלַייךְ וֶועם אַ אִיד שְׁטַייט אוֹיף זָאל עֶר שׁוֹין צוּבִינְדְן דֶעם טָאג צוּם בַּאשֶׁעפֶּער אוּן זָאגְן: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! דֶער טָאג זָאל זִיךְ פִּירְן וּוי אַזוֹי דוּ וּוילְסְט, אוּן אַזוֹי וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט.

נָאכְדֶעם גֵייט עֶר אַרוֹיס פַּאר זַיינֶע גֶעבְּרוֹיכְן, אוּן עֶר וַואשְׁט זִיךְ אָפּ אוּן עֶר זָאגְט בִּרְכַת הַתּוֹרָה, פְּלֶעכְט עֶר וַוייטֶער אַרַיין דִיבּוּרִים צוּם אֱייבֶּערְשְׁטְן, אוֹיפְן וֶועג גֶייעֶנְדִיג צוּ דִי מְקוֹרָה רֶעדְט עֶר צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, אִין מְקוֹרָה אַז קֶיינֶער אִיז נִישְׁט דָארְט רֶעדְט עֶר אַפֶּאר דִיבּוּרִים צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, אוּן עֶר אִיז זִיךְ מִתְוַוודֶה.

breslevcity.co.il

אִיךְ הָאב זוֹכֶה גֶעווֹען עֶטְלִיכֶע מָאל צוּ זָעהֶן ווִי אַזוֹי דֶער הֵיילִיגֶער סְקָאלְיֶער רֶבִּי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ פוּן ווִילְיַאמְסְבּוּרְג טוֹבֶל׳ט זִיךְ אִין מִקְוֶה[11], עֶר הָאט גֶעהַאט דֶעם קַאפֶּל אוֹיף זִיךְ, אוּן עֶר הָאט אָנְגֶעהוֹיבֶן זִיךְ צוּ קְלַאפְּן דָאס הַארְץ אוּן גֶעזָאגְט ווִידּוּי: אָשַׁמְנוּ בָּגַדְנוּ וְכוּ׳, אוּן זִיךְ גֶע׳טוֹבֶל׳ט, אוּן נָאכְדֶעם הָאט עֶר גֶעזָאגְט דִי גַאנְצֶע נוּסַח וָואס מֶען זָאגְט בֵּיי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה (פּוּנְעם אֲרִיזַ״ל): וְאִם חָטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ וּפָגַמְתִּי בְּאוֹת יוּד שֶׁל שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל י׳הו״ה וְכוּ׳, אוּן אַזוֹי דֶעם גַאנְצֶן נוּסַח, אוּן יֶעדֶע מָאל צְווישֶׁן, זִיךְ גֶע׳טוֹבֶל׳ט, עֶס אִיז מִיר גֶעווֹען אַ מוֹרָא׳דִיגֶער מַרְאֶה דָאס מִיט צוּהַאלְטֶן.

---

[11] אִיךְ הָאב נִישְׁט גֶעקֶענְט גֶיין אִין מִקְוֶה צוּפְרִי, וַוייל אוּנְז הָאבֶן גֶעווֹאוֹינְט אִין דִי בְּרָאנְקְ״ס, אוּן דָארְט אִיז פּוּן מַיין שְׁטוּבּ בֵּיז צוּ דִי מִקְוֶה גֶעווֶען וַוייט כְּמַעַט אַ שָׁעָה, [שַׁבָּת צוּפְרִי הָאבֶן אוּנְז גֶעדַארְפְט גֶיין אַ שָׁעָה צוּ דִי מִקְוֶה אוּן אַ שָׁעָה צוּרִיק], אוּן וִויבַּאלְד אִיךְ הָאב גֶעלֶערְנט אִין יְשִׁיבָה אִין וִוילְיַאמְסְבּוּרְג, אוּן דֶער וֶועג הָאט גֶענוּמֶען כְּמַעַט צְווִויי שָׁעָה צוּ פָארְן מִיט דִי טְרֶעֶן, אִיז מִיר נִישְׁט גֶעווֶען מֻעגְלִיךְ אֶן צוּ יָאגֶן צוּ זַיין אִין מִקְוֶה פַארְן דָאווֶענֶען, אוּן דֶער אֵייבֶערְשְׁטֶער הָאט מִיר גֶעהָאלְפֶן אַז אִיךְ הָאב נוֹשֵׂא חֵן גֶעווֶען בַּיים צֶעלִיגֶער מִקְוֶה אִיד [הרה״ח ר׳ יוֹשע כַּ״ץ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה], עֶר הָאט מִיר גֶעזָאגְט: אִיךְ זָאל אִים קֶלַאפְּן בַּיים פֶּענְסְטֶער יֶעדֶן נָאכְמִיטָאג פַּאר עֶר טוֹישְׁט דִי מִקְוֶה, אוּן עֶר וֶועט מִיר אוֹיפְמַאכְן. בֵּין אִיךְ דֶעמָאלְטְס גֶעמַאנְגֶען אִין מִקְוֶה, אַסַאךְ מָאל אִיז דֶער סְקָאלְיֶע רַבִּי אוֹיךְ גֶעקוּמֶען דֶעמָאלְטְס אִין מִקְוֶה, אוּן אֶן זַיין וִויסְן אִיז מִיר גֶעלוּנְגֶען בַּאהַאלְטֶענֶערהַייט מִיט צוּ הַאלְטֶן זַיין עֲבוֹדָה אִין מִקְוֶה.

breslevcity.co.il

נָאכְדֶעם גֶייעֶנְדִיג צוּם בֵּית הַמִדְרָש רֶעדְט מֶען צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, בַּיים דַאוֶועֶנען רֶעדְט מֶען דָאךְ אַוודַאי צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, אוּן אַזוֹי אַ גַאנְצֶן טָאג יֶעדֶע זַאךְ, וָואס מֶען דַארְף אוּן וָואס מֶען טוּט, דֶערְצֵיילְט מֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶּער, עָס שְׁטֵייט אִין זֹהַר הַקָדוֹשׁ (מִקֵּץ קצ״ט ע״ב): **רַבִּי יֵיסָא סָבָא** הָאט זִיךְ גֶעפִירְט, אַז אַפִילוּ וֶועֶן דִי עֶסֶן אִיז שׁוֹין גֶעוֶועֶן גֶרֵייט אוֹיפְן טִישׁ הָאט עֶר קוֹדֶם גֶעבֶּעטֶן: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!** גֶעבּ מִיר צוּ עֶסֶן. הָאט מֶען אִים גֶעזָאגְט: דוּ הָאסְט דָאךְ שׁוֹין דָא גְרֵייט עֶסֶן?! הָאט עֶר גֶעזָאגְט: דָאס אִיז נָאכְנִישְׁט מַיינְס, אִיךְ דַארְף קוֹדֶם בֶּעטֶן דֶעם בַּאשֶׁעפֶּער (עֵיין שִׁיחוֹת הָר״ן סִימָן רל״ג). בִּפְרַט בַּיים אַרְבֶּעטֶן קֶען מֶען אַסַאךְ רֶעדְן צוּם אֱייבֶּערְשְׁטֶן[12].

קוּמְט אוֹיס אַז אוֹיבּ פִּירְט מֶען זִיךְ אוֹיף דֶעם וֶועג, הָאט מֶען גֶעֶרֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶּער אַ גַאנְצֶן טָאג פּוּן וָועֶן מֶען הָאט אוֹיפְגֶעמַאכְט דִי אוֹיגֶן בִּיז מֶען הָאט זִיךְ גֶעלֵייגְט שְׁלָאפֶן.

---

[12] דֶערְפַאר דָאט אִיךְ שְׁטֶענְדִיג פַאר יוּנְגֶעלַייט צוּ זוּכֶן אַזָא סָארְט אַרְבֶּעט וָואס מֶען דַארְף נִישְׁט נוּצֶן דֶעם מוֹיל, לְמָשָׁל בַּיי ״שִׁיפִּינְג דֶעפַּארְטְמֶענְט״ אֲדֶער בַּיי פַּאקֶן דִי בַּאקֶסְעס אוּן דָאס גְלַייכְן, מְמֵילָא בְּלַייבְט דִי מוֹיל פְרֵיי צוּ קֶענֶען רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער.

breslevcity.co.il

וְועֶגְן דֶעם אַפִּילוּ אַז אַ מֶענְטְש איז נָאכְנִישְט זוֹכֶה צוּ רֶעדְן צוּם אֱייבֶּערְשְטְן אַ גַאנְצְן טָאג, דָאךְ קֶען עֶר אָבֶּער אַרַיינְכַאפְּן דָא אַ וָוארְט אוּן דָארְט אַ וָוארְט, וְועֶן עֶר דֶערְמַאנְט זִיךְ פּוּנְעם אֱייבֶּערְשְטְן, וָואס פּוּן דֶעם שְׁטֶעלְט זִיךְ צוּזַאם אַסַאךְ מִינוּטְן, בִּיז נָאכְדֶעם וְועט עֶר זֶעהֶן, אַז עֶס הָאט זִיךְ אִים צוּזַאמְגֶעשְטֶעלְט אַ שָׁעָה אוּן נָאכְמֶער וָואס עֶר הָאט גֶעֶרֶעדְט צוּם אֱייבֶּערְשְטְן.

אוּן וְועֶן אַ מֶענְטְש וָואלְט וְועֶן דָאס גֶעוואוּסְט וָואלְט עֶר זִיךְ מְחַיֶה גֶעוֶועֶן מִיט יֶעדַע וָוארְט וָואס עֶר כַאפְּט אַרוֹיס צוּ רֶעדְן צוּם אֱייבֶּערְשְטְן, נָאר וִויבַאלְד דִי גוּף פַארְדֶעקְט דִי נְשָׁמָה, מְמֵילָא שְׁפִּירְט עֶר נִישְׁט וָואס הֵייסְט רֶעדְן אַפִּילוּ אֵיין וָוארְט צוּם אֱייבֶּערְשְטְן, וָואס דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע דְבֵיקוּת צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, דֶערְפַאר לָאזְט עֶר זִיךְ נָאךְ דֶערְפּוּן.

ח.

עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית לא, מב) **וַיּוֹכַח אֱמֶשׁ**, פְּלֶעגְן אוּנְזֶערֶע לַייט דָאס אוֹיסְטַייטְשְׁן: אַז דָאס אִיז אוֹיךְ

אַ לָשׁוֹן פּוּן תּוֹכָחָה; וַוייל דֶער נֶעכְטִיגֶער טָאג אִיז דִי גְרֶעסְטֶער מוּסָר פַּאר אַ מֶענְטְש, וָועֶן עֶר מַאכְט זִיךְ אַ חֶשְׁבּוֹן: נֶעכְטֶן בִּין אִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען שְׁפֶּעט אוּן קוּים גֶעכַאפְּט דִי תְּפִלִּין אוּן גֶעלָאפֶּן דַאוֶוענֶען, נָאכְדֶעם הָאב אִיךְ זִיךְ גֶעשְׁלָאגֶן מִיט דֶעם אוּן מִיט יֶענֶעם, אוּן אַזוֹי אִיז מִיר דוּרְךְ דֶעם גַאנְצֶן טָאג, וָואס הָאב אִיךְ גֶעהַאט פּוּן דֶעם? אָבֶּער וָועֶן אִיךְ וָואלְט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ גֶעבֶּן אַ פְּענִי פַּאר צְדָקָה, אוּן גֶעטוּהֶן אַ חֶסֶד פַּאר אַ צְוֵוייטֶן אִיד, גֶעלֶערְנְט עֶפֶּעס, דָאס וָואלְט מִיר גֶעבְּלִיבֶּן פּוּנְעם נֶעכְטִיגֶן טָאג, אָבֶּער דֶער נֶעכְטִיגֶער טָאג וָועט שׁוֹין קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּרִיק קוּמֶען, כָּאטְש זָאל דֶער הַיינְטִיגֶע טָאג נִישְׁט זַיין אַזוֹי וִוי נֶעכְטֶן, אוּן זֶעהֶן אַרוֹיסְצוּכַאפֶּן דִי קְלֵיינֶע פָּשׁוּטֶ׳ע נְקוּדוֹת טוֹבוֹת, וָואס נָאר דָאס הֵייסְט אַן עֶרְלִיכֶער אִיד[13].

[13] נָאר וִויבַאלְד דֶער מֶענְטְש הָאט אַזָא פַּארְגֶרֶעבְּטֶן גוּף וָואס פַּארְשְׁטֶעלְט זַיין נְשָׁמָה מֵיינְט עֶר אַז דָאס זֶענֶען פָּשׁוּטֶ׳ע קְלֵיינֶע נְקוּדוֹת אוּן דָאס אִיז נָאְרְנִישְׁט חָשׁוּב בַּיים אֱייבֶּערְשְׁטֶן.

breslevcity.co.il

דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעהַאט אַ זוּהְן רֶבִּי יוֹסֵף יוֹנָה[14], עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ סוֹפֶר, זַיין סֵדֶר אִיז גֶעוֶוען עֶר אִיז אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען בַּיי חֲצוֹת, אוּן גֶעזָאגְט 'בִּרְכַּת הַתּוֹרָה' אוּן 'תִּיקוּן חֲצוֹת', נָאכְדֶעם הָאט עֶר גֶעלֶערְנְט בִּיז צוּפְרִי וֶוען עֶר הָאט גֶעדַאוֶוענְט בַּיים 'נֵץ–וָותִיקִין', נָאכְדֶעם אִיז עֶר אַהֵיים גֶעגַאנְגֶען עֶסְן 'פַּת שַׁחֲרִית'.

דָארְטָן וואוּ עֶר הָאט גֶעוואוֹינְט אִיז אוֹיךְ גֶעוֶוען נָאךְ אַ סוֹפֶר, אָבֶּער עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ חַסִידִ'שֶׁער אִיד מִיטָן גַאנְצָן פְּרַאכְט, אַ בֶּעקִיטְשֶׁע אִינְדֶערְוָואכְן, מִיט שְׁטִיוּול וְכוּ', אִים הָאט מֶען גֶעזֶעהָן הַאלְב צְוֶועלְף פַּארְמִיטָאג גֶיין מִיטָן הַאנְטוּךְ אוֹיפְן רוּקֶן אִין מִקְוֶה אַרַיין וְכוּ', אוּן נָאכְדֶעם זִיךְ גֶעשְׁטֶעלְט דַאוֶוענֶען... פְּלֶעגְן דִי פְּרוֹיעֶן זָאגְן: 'דָאס' הֵייסְט אַ עֶרְלִיכֶער אִיד! נִישְׁט אַזוֹי וִוי יוֹסֵף

[14] זַיין אֵייניקֶל אִיז גֶעוֶוען הרה"ק רַבִּי אַבְרָהָם שְׁטֶעְרְנְהַארְץ זצ"ל וָואס עֶר הָאט דָאס פַּאְרֶציילְט.

breslevcity.co.il

יוֹנָה דֶער פְּרֶעסֶער! דֶער זוֹיפֶּער! עֶר אִיז אַזוֹי הוּנְגֶעריג נָאךְ אַבִּיסֶל עֶסֶן אַז עֶר לוֹיפְט שׁוֹין עֶסֶן גַאנְץ פְּרִי[15].

מִיט דֶעם הָאבּ אִיךְ אַמָאל גֶעטַייטְשְׁט 'בְּדֶרֶךְ צַחוּת', דָאס וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (רוּת ד, יז): **וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם וְכוּ' וּתְקָרֶאנָה שְׁמוֹ 'עוֹבֵד'**. לוֹיט דִי שִׁכֶּל פוּן דִי **שְׁכֵנוֹת** פְּרוֹיעֶן הָאט מֶען אִים בַּאטִיטֶלְט אַלְץ **עוֹבֵד**! דָאס הֵייסְט אַ עֶרְלִיכֶער אִיד!

אָבֶּער וָועֶן אַ מֶענְטְש מַאכְט זִיךְ אַ אֱמֶתְ'ן חֶשְׁבּוֹן וּוי אַזוֹי אַ עֶרְלִיכֶער אִיד דַארְף אוֹיסְזֶעהֶן, וֶוייסְט עֶר אַז עֶר דַארְף זִיךְ פְּרֵייעֶן מִיט זַיינֶע נְקוּדוֹת אוּן גוּטְס וָואס עֶר הָאט, אוּן נִישְׁט קוּקֶן אוֹיף יֶענֶעם, כָּאטְשִׁיג נִישְׁט יֶעדֶער פַּארְשְׁטֵייט וָוער דוּ בִּיסְט, אוּן וָואסְפַּארַא גוּטְס דוּ כַאפְּסְט אַלְץ אַרוֹיס יֶעדֶן טָאג, וָואס הָאסְטוּ מִיט יֶענֶעם?! אוּן אַפִּילוּ אוֹיבּ אִין שְׁטוּבּ קֶענְסְטוּ אוֹיךְ נִישְׁט רֶעדֶן מִיט דַיין וַוייבּ אִין 'עֲבוֹדַת הַשֵּׁם', זִי הָאט נִישְׁט קַיין הַשָּׂגָה אִין

[15] דָאס אַז אַ נַאנְצֶע נַאכְט אִיז עֶר שׁוֹין גֶעזִיצְן אוּן גֶעלֶערְנְט מִיט גְרוֹיס הִתְמָדָה אִיז זַיי נִישְׁט בֵּייגֶעפַאלֶן.

breslevcity.co.il

אַזַאלֶעכֶע זַאכְן, אִיז אוֹיךְ גָארְנִישְׁט, נָאר רֶעדְט מִיט אִיר לוֹיט אִיר שְׁפְּרַאךְ אוּן לוֹיט אִיר שֵׂכֶל.

מֶען דֶערְצֵיילְט נָאךְ אוֹיפְן הֵיילִיגְן קוֹל אַרְיֵה זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אַז עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער מַתְמִיד, אוּן וֶוען עֶר הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט אִיז עֶר גֶעזִיצְן אִין בֵּית הַמִדְרָשׁ אוּן גֶעלֶערְנְט, זַיין וַוייבּ הָאט זֵייעֶר גֶעוָואלְט עֶר זָאל לֶערְנֶען, אֵיינְמָאל גֵייט זִי דוּרְךְ דִי פֶענְסְטֶער פוּן בֵּית הַמִדְרָשׁ, אוּן זִי זֶעהְט אַז אִיר מַאן רֶעדְט מִיט אַ קוּפְּקֶע אִינְגֶעלַייט, [עֶר דֶערְצֵיילְט מַעֲשִׂיוֹת פוּן צַדִיקִים], עֶס הָאט אִיר זֵייעֶר וֵויי גֶעטוּהְן: אִיךְ זָארְג זִיךְ אוֹיף פַּרְנָסָה נָאר כְּדֵי עֶר זָאל זִיצְן אוּן לֶערְנֶען, אוּן בִּיז דֶערְוַוייל שְׁמוּעֶסְט עֶר מִיט אִינְגֶעלַייט! וֶוען עֶר אִיז אַהֵיים גֶעקוּמֶען הָאט זִי אִים פָארְגֶעהַאלְטְן דֶערוֹיף, זָאגְט עֶר: אִיךְ הָאבּ מִיר אַבִּיסְל אָפְּגֶערוּהְט, הָאבּ אִיךְ דֶערְצֵיילְט מַעֲשִׂיוֹת פוּן צַדִיקִים. זָאגְט זִי אִים: טוּה מִיר אַ טוֹבָה! פוּן הַיינְט אָן דֶערְצֵייל מֶער נִישְׁט קַיין מַעֲשִׂיוֹת פַאר אַנְדֶערֶע אִינְגֶעלַייט, נָאר זִיץ אוּן לֶערְן אַזוֹי פְלַייסִיג, אַז מֶען זָאל נָאכְדֶעם הָאבְּן צוּ

breslevcity.co.il

דֶערְצֵיילְן פוּן דִיר מַעֲשִׂיוֹת[16] ! דִי וֶוערְטֶער אִיז אִים אַרַיין אַזוֹי אִין דִי בֵּיינֶער, אַז עֶר הָאט זִיךְ גֶענוּמֶען לֶערְנֶען זֵייעֶר פְלַייסִיג אוּן עֶר אִיז אוֹיסְגֶעוַואקְסֶען דֶער גְרוֹיסֶער ׳קוֹל אַרְיֵה׳ (הוּבָא בְּתוֹלְדוֹת קוֹל אַרְיֵה).

אִין יְרוּשָׁלַיִם אִיז גֶעוֶוען אַ בָּחוּר אַ מוֹרָא׳דִיגֶער מַתְמִיד, אָבֶּער נָאךְ זַיין חֲתוּנָה, הָאט דִי וַוייבּ פוּן אִים פַארְלַאנְגְט עֶר זָאל אִיר אַרוֹיסְהֶעלְפְן, זִי הָאט אִים גֶעשִׁיקְט גֵיין אַיינְקוֹיפְן, אוֹיפְהֶענְגֶען דִי וֶועשׁ, אָפְּשֵׁיילְן קַארְטָאפְל. אִיז עֶר אַרַיין צוּ אַ גְרוֹיסְן גָאוֹן, אוּן עֶר הָאט זֵייעֶר גֶעוֵויינְט: וֶועגְן דֶעם הָאבּ אִיךְ חֲתוּנָה גֶעהַאט? אִיךְ וִויל דָאךְ שְׁטַייגְן אִין לֶערְנֶען! נָאכְדֶערְצוּ אַז דָאס אִיז אִיר אַרְבֶּעט[17]?! אוּן דֶער רָב טְרַאכְט צוּ זִיךְ: עֶס אִיז דָאךְ טַאקֶע אַ מוֹרָא׳דִיגֶע טַעְנָה. הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גֶעוֶוען אַז מֶען וֶועט גֵיין צוּם הֵיילִיגְן חַזוֹן אִישׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ.

---

[16] זִי אִיז גֶעוֶוען אַ קְלוּגֶע רֶעבֶּעצִין, הָאט זִי גֶעוִויסְט וִוי אַזוֹי אִים אוֹיפְצוּבּוֹיעֶן.

[17] דָאס הָאט עֶר נִישְׁט דֶערְצֵיילְט אַז עֶר אַלֵיין הָאט שׁוֹין אוֹיךְ נָאכְגֶעלָאזְט פוּן זַיין הַתְמָדָה, [אַזוֹי וִוי דֶער סֵדֶר אִיז אַז אַלְץ בָּחוּר וִויבַּאלְד מֶען אִיז צוּבְּרָאכְן בַּאפְלֵייסְט מֶען זִיךְ אִין לֶערְנֶען גְמָרָא מִשְׁנַיוֹת אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ וְכוּ׳, אָבֶּער נָאךְ דִי חֲתוּנָה וִויבַּאלְד מֶען הָאט שׁוֹין אַ וַוייבּ וְכוּ׳, הֵייבְּט מֶען אָן נָאכְצוּלָאזְן], אוּן אַוַודַאי הָאט עֶר נִישְׁט פַארְצֵיילְט וִוי אַזוֹי זַיין וַוייבּ פִילְט, אַז זִי בְּרֶעכְט אוּן זִי הָאט נִישְׁט קַיין כֹּחַ.

breslevcity.co.il

וֶוען זֵיי זֶענֶען אַרַיינְגֶעקוּמֶען צוּם ׳חַזוֹן אִישׁ׳, הָאט דֶער יוּנְגֶערְמַאן אוֹיסְגֶעבְּרָאכְן אִין אַ בִּיטֶערְלֶעךְ גֶעוֵויין אַז עֶר הָאט אַפִילוּ נִישְׁט גֶעקֶענְט רֶעדְן, הָאט דֶער רָב מַסְבִּיר גֶעוֶוען פַארְן ׳חַזוֹן אִישׁ׳ דִי גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה, אוּן דֶער ׳חַזוֹן אִישׁ׳ זִיצְט אָנְגֶעלַאנְט אוֹיף זַיין שְׁטֶעקְן אוּן שְׁמֵייכְלְט, נָאכְדֶעם רוּפְט עֶר זִיךְ אָן: אִיר קְלֶערְט אַוַודַאי פַארְוָואס אִיךְ לַאךְ... אִיךְ וֶועל אַייךְ זָאגְן: דֶער אִינְגֶערְמַאן הַאלְט נִישְׁט בַּיים לֶערְנֶען! וַוייל וֶוען עֶר הַאלְט וֶוען אֱמֶתְ׳דִיג בַּיים לֶערְנֶען, וָואלְט זַיין וַוייבּ גוּט אַכְטוּנְג גֶעגֶעבְּן אַז עֶר זָאל קֶענֶען לֶערְנֶען, אוּן זִי וָואלְט אִים נִישְׁט גֶעשְׁטֶערְט חָלִילָה, נָאר וִויבַּאלְד עֶר דְרֵייט זִיךְ אַרוּם אִין שְׁטוּבּ פּוּסְט אוּן לֵיידִיג, מְמֵילָא אִיז זִי אִים מְכַבֵּד עֶר זָאל אִיר אַרוֹיסְהֶעלְפְן מִיט דִי שְׁטוּבּ וִוירְטְשַׁאפְט.

קוּמְט אוֹיס אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְט אַז מֶען אִיז זוֹכֶה אַז דֶער וַוייבּ זָאל שֶׁעצְן תּוֹרָה, אוּן טַאקֶע וֶועלְן אַז דֶער מַאן זָאל לֶערְנֶען אִיז אַ עֶקְסְטֶערֶע זְכוּת, אָבֶּער אַפִילוּ אַז מֶען הָאט נִישְׁט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ דֶעם, דַארְף מֶען זִיךְ נִישְׁט קְרִיגְן טָאג אוּן נַאכְט וֶועגְן דֶעם, אַזוֹי וַוייט אַז מֶען

breslevcity.co.il

זָאל זִיךְ גֶטִ׳ן חֲלִילָה, נָאר אַז מֶען הָאט אַבִּיסל שֵׂכֶל וֵוייסְט מֶען, אַז מֶען קֶען זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אַפִּילוּ אַזוֹי אוֹיךְ, אוּן מֶען רֶעדְט צוּ דִי וַוייב פּוּן זַאכְן וָואס זִי וִויל הֶערְן, אוּן וֶוען מֶען הֶעלְפְּט אַרוֹיס דִי וַוייב: מֶען הֶענְגְט דִי וֶועשׁ, מֶען שַׁיילְט פָּאטָאס, מֶען גֶייט אַיינְקוֹיפְן, רֶעדְט מֶען דֶעמָאלְטְס צוּם בַּאשֶׁעפֶּער! וַוייל אַז אַ מֶענְטְש הָאט דֶעם אֱמֶת׳דִיגְן רָצוֹן, אוּן עֶר וִויל נִישְׁט אָפְּלָאזְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶּער, קֶען עֶר פּוּן יֶעדֶע נִשְׁמִיוּת מַאכְן רוּחָנִיוּת[18], אוּן עֶס אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ צוּ זָאגְן: מַיין וַוייב אִיז שׁוּלְדִיג! זִי שְׁטֶעהְט מִיךְ צוּ זַיין עֶרְלִיךְ!

אָבֶּער רַחְמָנָא לִצְלָן וֶוען אַ מֶענְטְש הַאלְט נִישְׁט דֶערְבַּיי, וֶועט עֶר אַפִּילוּ פּוּן דִי הֶעכְסְטֶע רוּחָנִיוּת אוֹיךְ מַאכְן גַּשְׁמִיוּת, אוּן פּוּנְעם עִיקָּר וֶועט עֶר מַאכְן טָפֵל, אוּן שְׁטֶענְדִיג פְּרוּבִירְן נָאכְצוּמַאכְן אַנְדֶערְע מִיט אַלֶע זַאכְן זֶענְען פָּשׁוּט פַּאקְסְן אוּן תְּנוּעוֹת, וָואס דִי אַלֶע זַאכְן זֶענְען פָּשׁוּט

---

[18] נָאר נָאכְדֶעם וֶוען מֶען וֶועט אַרוֹיפְקוּמֶען אוֹיבְן, וֶועט זִי זֶעהְן וִוי עֶר הָאט אָפְּגֶעשְׁפִּילְט מִיט אִיר אַ גַאנְץ לֶעבְּן אַ שַׁיינֶער שְׁפִּיל, אוּן זִי וֶועט זִיךְ מוֹרֶא׳דִיג וואוּנְדֶערְן: דָאס אִיז גֶעוֶוען מַיין מַאן?! אִיךְ הָאב זִיךְ נִיטָאמָאל גֶע׳חֲלוֹמְט וָואס עֶר הָאט אַלֶץ אַרַיינְגֶעכַאפְּט אוּן אוֹיפְגֶעטוּהְן דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט.

breslevcity.co.il

נַארישקייטן, ווייל דֶער עיקָר וָואס מֶען דַארף קוקן וָוען מֶען גייט צוּ אַן עֶרלִיכן אִיד אִיז, צוּ ׳אִיך׳ הָאבּ עֶפּעס תַּכלִית, אוּן אַז עֶס בְּלַייבְּט מִיר עֶפּעס אִין דִי הַאנְט, אַזוֹי ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָר״ן סִימָן ו): דֶער יֵצֶר הָרַע אִיז צוּגֶעגְלִיכן אַזוֹי ווִי אֵייגָער וָואס לוֹיפְּט אַרוּם מִיט אַ פַּארמַאכְטן הַאנְט, אוּן יֶעדֶער לוֹיפְּט אִים נָאךְ וָואכְן, חַדָּשִׁים, אוּן יָאר, אוּן מֶען אִיז זִיכֶער אַז עֶר הָאט דָארְט וָואס אִיךְ דַארְף, אוּן עֶר וָועט מִיךְ הֶעלְפֶן, בַּיים סוֹף מַאכְט עֶר אוֹיף דִי הֶענְט אוּן עֶס אִיז גָארְנִישְׁט דָא דָארְט; אִיךְ הָאבּ בַּיי דֶעם עֶרלִיכן אִיד גָארְנִישְׁט אַייגְגֶעקוֹיפְּט.

דֶערְמַאר דַארְף מֶען גוּט וִויסֶן נִישְׁט זִיךְ צוּ לָאזָן נַארְן, אוּן אֵייבִּיג קוּקן: וָואס וָועט זַיין מִיט מִיר?! יֶענֶער קֶען זַיין אַ גְרוֹיסֶער עֶרלִיכֶער אִיד, אָבֶּער וָואס הָאבּ אִיךְ דֶערְפוּן?! פּוּנְקְט אַזוֹי ווִי בְּגַשְׁמִיוּת וָוען אֵייגָער דַארְף פַּרְנָסָה וָועט עֶר גָארְנִישְׁט הָאבֶּן פּוּן דֶעם אַז מֶען זָאגְט, אַז יֶענֶער מַאכְט אַזוֹיפִּיל אוּן אַזוֹיפִּיל גֶעלְט, דֶער עִיקָר אַז עֶר זָאל עֶפּעס הָאבֶּן דֶערְפוּן אוּן אַז עֶר זָאל כָּאטְשׁ מַאכְן אַיין

breslevcity.co.il

דָאלֶע֫ר, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ בְּרוּחָנִיוּת אִיז אַוַודַאי אוּן אַוַודַאי אַז מֶ֫ען טָאר זִיךְ נִישְׁט לָאזְן נַארְן.

ט.

דָאס גֶעפּוּנֶ֫ען מִיר אִין דִי סִדְרָה פּוּן דִי וָואךְ (שְׁמוֹת לב, א): וַיַּ֤רְא הָעָם֙ כִּ֣י בֹשֵׁ֔שׁ מֹשֶׁ֖ה וְגוֹ׳ - וֶועֶן דִי אִידֶן הָאבֶּן גֶעזֶעהֶן אַז מֹשֶׁה רַבֵּינוּ זוֹימְט זִיךְ אַ֫רַאפּ צוּקוּמֶ֫ען פּוּנֶ֫עם בַּארְג, הָאבֶּן זֵיי גֶעבֶּעטֶן אַהֲרֹן עֶר זָאל זֵיי מַאכְן אַן אָפְּגָאט וָואס זָאל זֵיי פִּירֶן, אוּן זֵיי הָאבֶּן גֶעזָאגְט: כִּי֩ זֶ֨ה מֹשֶׁ֜ה הָאִ֣ישׁ אֲשֶׁר֩ הֶעֱלָ֨נוּ מֵאֶ֜רֶץ מִצְרַ֗יִם לֹ֤א יָדַ֙עְנוּ֙ מֶ֣ה הָיָ֔ה לוֹ - מִיר וֵוייסְן נִישְׁט וָואס עֶס אִיז גֶעשֶׁעהֶן מִיט דֶעם ׳מֶ֫ענְטְשׁ׳ מֹשֶׁה וָואס הָאט אוּנְז אַרוֹיסְגֶענוּמֶ֫ען פּוּן לַאנְד מִצְרַיִם. וָועֶן דֶעם זָענֶען זֵיי גֶעגַאנְגֶען אוּן גֶעמַאכְט דֶעם עֵגֶל.

זֶעהְט מֶ֫ען פּוּן דָא וִוי אַזוֹי מֶ֫ען קוּמְט צוּ מַאכְן אַן עֵגֶל, וָואס דָאס אִיז זֵייעֶר אִינְטֶערֶעסַאנְט, וַוייל דוּ בִּיזְט דָאךְ מוֹדֶה אַז נָאר מֹשֶׁה אִיז גֶעוֶוען דֶער וָואס הָאט דִיךְ גֶעקֶענְט אַרוֹיסְנֶעמֶ֫ען פּוּן מִצְרַיִם, וָואס אִיז גֶעוֶוען

breslevcity.co.il

אִינְגַאנְצָן אַ פַּארְמַאכְטֶע פְּלַאץ, אוּן אַפִּילוּ אַ עֶבֶד הָאט פּוּן דָּאךְ נִישְׁט גֶעקֶענְט אַרוֹיס גֶיין (מְכִילְתָּא יִתְרוֹ פַּרְשָׁה א), וַוייל דִי וַואך אִיז גֶעוֶוען זֶייעֶר שְׁטַאַרְק, מִיט דֶעם אַלֶעם הָאט מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אַרוֹיס גֶענוּמֶען דִי אִידֶן אִינְמִיטֶן הֶעלְן טָאג, אוּן אַפִּילוּ אַ הִינְט הָאט נִישְׁט גֶעבִּילְט.

דָּאךְ אָבֶּער, וִוי נָאר זַיי הָאבֶּן גֶעזֶעהֶן אַז מֹשֶׁה אִיז נִישְׁט דָּא אוֹיף דִי מִינוּט, אַנְשְׁטָאט צוּ וַוארְטֶן אוּן הָאבֶּן גֶעדוּלְד, אוּן נִישְׁט זִיךְ עַקְשְׁנֶ"ען אוּן מַאכְן 'דְּחִיקַת הַשָּׁעָה' – מֶען מוּז שׁוֹין! (עַיֵּין לִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א, סִימָנִים כ; קצו; חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָנִים תל-תלו), הָאבֶּן זַיי גֶעזָאגְט: מֶען וֶועט מַאכְן אַ גָאט. אוּן זַיי הָאבֶּן צוּגֶעלֵייגְט מִיט דִי לָשׁוֹן: כִּי זֶה מֹשֶׁה 'הָאִישׁ', פְּלוּצְלִינְג רוּפְט מֶען אִים אָן: "דֶער מֶענְטְש מֹשֶׁה". גֶעוַוארְט אוּן גֶעשְׁרִיגְן, עֶר אִיז דָּאךְ גֶעוֶוען דַיין רֶבִּי?!

חַז"ל זָאגְן (דְּבָרִים רַבָּה יא, ד): מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן (דְּבָרִים לג, א), 'אִישׁ אֱלֹקִים' וַוייל הָאלְבּ אִיז עֶר גֶעוֶוען אַ 'מֶענְטְש', אוּן הָאלְבּ אִיז עֶר גֶעוֶוען 'אֱלֹקוּת'; וָואס דָּאס אִיז דֶער עִיקָּר גְרוֹיסְקֵייט פּוּן אַ צַדִּיק, אַז עֶר

breslevcity.co.il

קֶען זַיין סַיי אוֹיבְן - אִינְגַאנְצְן צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּם אֵייבֶּערְשְׂטְן, אוּן צוּ דִי וֶעלְבֶּע צַייט זִיךְ אַרַאפְּלָאזְן צוּ דִי וֶועלְט, אוּן זַיין אַ מֶענְטְש וִוי אַלֶע מֶענְטְשְׁן [19] (עַיֵּין לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב, סִימָנִים ז, סח).

דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶער פְּגַם פוּנְעם עֵגֶל, אַז גְלַייךְ וִוי זַיי הָאבְּן גֶעזְעהְן אַז מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אִיז נָאכְנִישְׁט דָא, הָאבְּן זַיי גֶענוּמֶען דֶעם עֵגֶל [בַּאק], אוּן גֶעמַאכְט דֶערְפוּן אַ גַאנְצֶער מְצִיאוּת אוּן אָפְּגָאט, עֶר זָאל זַיין דֶער פַארְמִיטְלֶער צְוִוישְׁן דֶעם אֵייבֶּערְשְׂטְן אִין זַיי, אוּן זַיי הָאבְּן גֶעזָאגְט (שְׁמוֹת לב, ד): אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם - דֶער בָּאק [עֵגֶל] הָאט דִיר אַרוֹיס גֶעפִירְט פוּן מִצְרַיִם; אוּן גֶעמַאכְט פוּן אַ סִיבָּה אוּן טָפֵל - פַּאר אַ עִיקָּר.

---

[19] מֶענְטְשְׁן מֵיינֶען אַז אַ צַדִּיק דַארְף זִיצָן אִין וַואלְד - אָפְּגֶעשַׁיידְט פוּן דִי וַוייבּ אוּן פוּן מֶענְטְשְׁן, אוּן מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט הָאבְּן צוּ טוּהְן, אוֹיךְ זָאל עֶר נִישְׁט עֶסְן אוּן זַיין אוֹיסְגֶעצַארְט וִוי אַ שְׁטֶעקֶן, [מֶער פוּן דֶעם פַארְגִינְט מֶען נִישְׁט דֶעם צַדִּיק], אֲבֶּער דֶער אֱמֶת אִיז, אַז אַ צַדִּיק קֶען לֶעבְּן גֶעהֶעריג דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט, אוּן דָאךְ אִיז עֶר אוֹיבְן אוֹיף, דָבוּק אֵינְגַאנְצְן צוּם אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

breslevcity.co.il

י.

זָאגְט דָער הַיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א, סִימָן ס״ב): דָער טָעוּת מַאכְן מֶענְטְשֶׁן הַיינְט אוֹיךְ, אוּן מֶען טְרַאכְט אַז נָאר דוּרְךְ דִי אַרְבֶּעט וָואס מֶען טוּט, הָאט מֶען פַּרְנָסָה, אוּן מֶען כַּאפְּט נִישְׁט אַז דִי גַאנְצֶע פַּרְנָסָה אוּן אַרְבֶּעט וָואס מֶען הָאט, אִיז אוֹיךְ נָאר דָער בַּאשֶׁעפֶּער, אַזוֹי וִוי דָער הַיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט (לִיקוּטֵי הַלָכוֹת, נְטִילַת יָדַיִם הַלָכָה ב): הַיינְט אִיז אוֹיךְ דָא ׳מָן׳, וָוען אַ אִיד אַנְערְקֶענְט, אַז דִי אַרְבֶּעט וָואס עֶר הָאט אִיז אוֹיךְ מִיט ׳הַשְׁגָחָה׳ פּוּנְעם אֱייבֶּערְשְׁטְן אַלֵיין, וָואס הָאט רַחְמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף אִים אוּן אִים דָאס צוּגֶעשִׁיקְט[20], דָער מַאלְטְס אִיז זַיין פַּרְנָסָה מַמָש ׳מָן׳.

דָער הַיילִיגֶער רֶבִּי יוֹסֵף יִצְחָק פוּן לִיוּבַּאוִויטְש זי״ע הָאט גֶעזָאגְט: אַ ׳סְטָאר קִיפֶּער׳ קֶען זֶעהֶן מֶער ׳הַשְׁגָחָה׳, וִוי אַ אִינְגֶערְמַאן וָואס זִיצְט אוּן לֶערְנְט! לְמָשָׁל: עֶס אִיז דָא פוּנְקְט דִי זֶעלְבֶּע סְטָאר וִוי אִיךְ הָאב, נִישְׁט וַוייט פוּן

[20] וויפִיל הוּנְדֶערְטָער טוֹיזֶענְטָער גוֹים לְהַבְדִיל הָאבְּן נִישְׁט קַיין אַרְבֶּעט, כָּאטְשִׁיג זַיי זֶענֶען גֶעזוּנְטָע גוֹים אוּן זַיי קֶענֶען בֶּעסֶער אַרְבֶּעטֶן וִוי אוּנְז.

breslevcity.co.il

דָא, פַארְוָואס אִיז דֶער קָאסְטוּמֶער פּוּנְקְט אַרַיין גֶעקוּמֶען צוּ מִיר? ! אִיז דָאךְ נָאר וַוייל דֶער בַּאשֶׁעפֶּער הָאט אִים אַרַיינְגֶעשִׁיקְט דָא אַהֶער צוּ מִיר. דֶערְפַאר זָאגְן חַז״ל (מְכִילְתָּא בֹּשַׁלַח טז, ד): **לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה אֶלָּא לְאוֹכְלֵי הַמָּן** - דִי תּוֹרָה הָאט מֶען נִישְׁט גֶעגֶעבְּן נָאר פַאר דִי וָואס זַיי עֶסְן מָן. דָאס הֵייסְט, פַארְוָואס לֶערְנְט אַ מֶענְטְש נִישְׁט קַיין תּוֹרָה? וַוייל עֶר טַעֲנָה׳ט: אִיךְ דַארְף דָאךְ הָאבֶּן אוֹיף פַּרְנָסָה. אָבֶּער אַז עֶר וַוייסְט אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶּער אִיז דָא, אוּן זַיין גַאנְצֶע פַּרְנָסָה אִיז אוֹיךְ נָאר פוּן בַּאשֶׁעפֶּער אַ מַתָּנָה, מָן פוּן הִימֶל, אוֹיב אַזוֹי וֶועט עֶר אִינְמִיטְן אַרְבֶּעט אוֹיךְ רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, אוּן אַרוֹיסְכַאפְּן אוֹיךְ צוּ לֶערְנֶען אִינְמִיטְן וָועֶן עֶר הָאט אַ מִינוּט צַייט, אַזוֹי וִוי דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי טַייטְשְׁט (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א, סִימָן רפד): מֶען פְּרֶעגְט דֶעם מֶענְטְש (שַׁבָּת ל״א, ע״א), **קָבַעְתָּ עִתִּים לַתּוֹרָה** - הָאסְטוּ גֶע׳גַנָבֶ׳ט צַייט צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה? ! וַוייל אַפִּילוּ אַ מֶענְטְש אִיז זַייעֶר פַארְיָאגְט אוּן פַארְנוּמֶען דַארְף אוֹיךְ אַרוֹיס׳גַנָבֶ׳נֶען צַייט צוּ לֶערְנֶען.

breslevcity.co.il

יא.

קוּמְט אוֹיס אַז מֶען קֶען זִיךְ פוּן דִי פַּרְשָׁה פוּן דִי עֵגֶל אַרוֹיסְלֶערְנֶען זֵייעֶר וִויכְטִיגֶע זַאכְן אִין לֶעבְּן, דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ אַז מֶען דַארְף הָאבְּן אַסַאךְ גֶעדוּלְד אוּן אוֹיסְוַוארְטְן דִי יְשׁוּעָה, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי הַלָּכוֹת גְּזֵילָה, הַלָּכָה ה): בִּיז מֶען וֶוערְט אַ עֶרְלִיכֶער אִיד נֶעמְט צַייט. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי רֶבִּי אֶלִימֶלֶךְ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, טַייטְשְׁט מִיט דֶעם (נוֹעַם אֶלִימֶלֶךְ פַּרְשַׁת וַיִּשְׁלַח), דָאס וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין גְּמָרָא (יוּמָא כ ע״ב): וּכְבָר אָמַר [הַכֹּהֵן] אָנָה ה׳ - בִּיז עֶר אִיז גֶעוָוארְן דֶער ׳כֹּהֵן גָּדוֹל׳ הָאט עֶר אַסַאךְ גֶעשְׁרִיגְן צוּ בַּאשֶׁעפֶער; וַוייל צוּ וֶוערְן אַ עֶרְלִיכֶער אִיד דַארְף מֶען אַסַאךְ שְׁרַייעֶן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אַסַאךְ גֶעדוּלְד הָאבְּן.

אוּן אַז מֶען פַארְלִירְט דִי גֶעדוּלְד וֶוערְט שׁוֹין אַ פְּגַם אִין ׳אֱמוּנַת חֲכָמִים׳, אוּן מֶען אִיז מְזַלְזֵל רַחְמָנָא לִצְלָן, אִין דִי אֱמֶתֶ׳ע צַדִּיקִים, בִּיז מֶען נֶעמְט זִיךְ אַן ׳עֵגֶל׳ פַאר אַ מַנְהִיג, וָואס פוּן דֶעם קוּמְט נָאכְדֶעם אַלֶע צָרוֹת, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א, סִימָן ס״א):

breslevcity.co.il

דוּרְךְ אֱמוּנַת חֲכָמִים קֶען מֶען קוּמֶען צוּ דִי הֶעכְסְטֶע זַאכְן, אַזוֹי אוֹיךְ זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א, סִימָן קפ״ו): דָאס וָואס דִי אוֹיבֶּערְלֶענְדֶער אִידְן (אוּנְגַארְן) זֶעהעֶן שְׁטֶענְדִיג מוֹפְתִים, אִיז וַוייל זֵיי גֵייעֶן מִיט תְּמִימוּת צוּ אַ צַדִיק, כָאטְשִׁיג עֶס אִיז דָא אַסַאךְ זַאכְן וָואס זֵיי פַארְשְׁטֵייעֶן נִישְׁט גְלַייךְ, גְלֵייבְּן זֵיי אִין יֶעדֶע וָוארְט פוּנֶעם צַדִיק, דֶערְפַאר זֶעהעֶן זֵיי נָאכְדֶעם גְרוֹיסֶע מוֹפְתִים.

שְׁטֶעלְט זִיךְ יֶעצְט אַוֶועק אַ מוֹרָא׳דִיגֶע שְׁאֵלָה: אוֹיבּ מֶען דַארְף גְלֵייבְּן אִין אַ צַדִיק בִּתְּמִימוּת אַז עֶר קֶען בַּאוַוייזְן מוֹפְתִים, אוּן דָאס אִיז דֶער עִיקָר אִידִישְׁקֵייט, אוֹיבּ אַזוֹי וָואסְפַארַא טַעְנָה קֶען מֶען הָאבְּן אַז מֶען לוֹיפְט נָאךְ אַ פָּשׁוּט׳ן שְׁטֶעקְן, אַ פָּשׁוּטֶ׳ער בָּאק [עֵגֶל], מֶען דַארְף דָאךְ הָאבְּן אֱמוּנַת צַדִיקִים, מְמֵילָא קֶען מֶען דָאךְ גְלֵייבְּן אִין יֶעדְן שַׁקְרָן, אוּן זָאגְן אַז עֶר קֶען בַּאוַוייזְן מוֹפְתִים וְכוּ׳?!

דֶער תֵּירוּץ אִיז: אֱמוּנַת חֲכָמִים אִיז נָאר שַׁיָיךְ וֶוען אִיךְ זֶעה אַז דֶער צַדִיק הָאט מִיךְ גֶעטוֹישְׁט, וַוייל אַפִילוּ מִיט תְּמִימוּת טָאר מֶען נִישְׁט זַיין קַיין שׁוֹטֶה (שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן

breslevcity.co.il

נא), אוּן נָאךְ טַאנְצָן יֶעדָן נאר אוּן טִיפֵּשׁ, וָואס דָאס אִיז דֶער פְּגַם פוּנְעם עֵגֶל, נָאר אַ מֶענְטְשׁ דַארְף שְׂטֶענְדִיג קוּקָן "וָואס הָאב אִיךְ אִין דִי הַאנְט", אוּן זִיךְ מַאכָן אַ אֱמֶתְ'ן חֶשְׁבּוֹן אוּן זִיךְ גוּט קֶענֶען, אוּן וויסָן וִוי אַזוֹי עֶר הָאט אוֹיסְגֶעקוּקְט: אַ פְּשׁוּטֶער בָּחוּר, אָן קַיין שׂוּם שֵׂכֶל, אוּן אָן קַיין שׂוּם רָצוֹן צוּ לֶערְנֶען, אַרָאפּ גֶעקְלַאפְּט צוּבְּרָאכָן אוּן דֶערְנִידֶעְרְט אִין שְׁטוּב, אִין חֶדֶר, אִין יְשִׁיבָה[21], אוּן הַיינְט בָּרוּךְ הַשֵּׁם זַייט אִיךְ בִּין מְקוּרָב צוּ דֶעם צַדִיק, לֶערְן אִיךְ חוּמָשׁ יֶעדָן טָאג מִיט אַ רָצוֹן אוּן חֶשֶׁק, אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, אַ דַף גְּמָרָא, הַלָכָה, אוּן דֶער צַייט וָואס אִיךְ הָאב בִּיז הַיינְט נִישְׁט אוֹיפְגֶעמַאכְט קַיין סֵפֶר, אוֹיב אַזוֹי וֵוייס אִיךְ קָלָאר אַז אִיךְ גֵיי אוֹיף אַ גוּטָן וֶועג[22], וַוייל עֶר גֶעט מִיךְ עֶפֶּעס

---

[21] אֱייֶנֶער הָאט מִיר אַמָאל גֶעזָאגְט: אִיר הָאט מִיר גֶעמַאכְט פַּאר אַ מִילְיָאנֶער! פְּרֶעג אִיךְ אִים: פַּאר וָואס? זָאגְט עֶר: פּוּן וָוען אִיךְ הָאב גֶעלֶערְנְט דִי אַלֶף-בֵּית הָאב אִיךְ נָאר בַּאקוּמֶען אַ נוּל [0] בַּיי אַלֶע צַייכֶענוּנְג, אָבֶּער זַייט אִיךְ בִּין אַהֶער גֶעקוּמֶען בִּין אִיךְ גֶעוָואר גֶעוָוארְן אַז אִיךְ בִּין אַ אֱייֶנֶער [1], קוּמְט אוֹיס אַז מֶען לֵייגְט צוּ אַן אֱייֶנֶער צוּ אַזוֹיפִיל זֵירָאס 0 בִּין אִיךְ דָאךְ אַ מֶענְטְשׁ־גֶער מִילְיָאנֶער.

[22] אֱייֶנֶער הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַּאר אֱייֶנֶעם פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט: עֶפְּעס זֶענְטְס טוֹיטֶע חֲסִידִים! עֶפְּעס הָאטְס גָארְנִישְׁט! פְּרֶעגְט עֶר אִים צוּרִיק: אוּן וָואס אִיז בַּיי עֶנְק גְעוֶוען? זָאגְט עֶר: בַּיי אוּנְז? פְּרֶעג בֶּעסֶער נִישְׁט, עֶס אִיז גֶעוֶוען אַזָא גְרוֹיסֶער עוֹלָם! עֶס אִיז מַמָשׁ גֶעוֶוען סַכָּנַת נְפָשׁוֹת! פּוּן גְרוֹיס שְׁטוּפֶּענִישׁ אוּן גֶעדֶרֶענְג. זָאגְט עֶר אִים: בַּיי

breslevcity.co.il

אִין דֶער הַאנְט, אוּן עֶר מַאכְט מִיר פַּאר אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, אוּן אִיךְ דַארְף טַאקֶע אִינְגַאנְצָן גְלֵייבְּן אִין דֶעם צַדִּיק, אוּן דָאס הֵייסְט 'אֱמוּנַת חֲכָמִים'.

וַוייל אַז עֶר הָאט גֶעקֶענְט נֶעמֶען אַזָא גְרָאבּ שְׁטִיק עֶרֶד, אוּן אַזָא אֵיינֶעם וָואס אִיז נָאךְ גֶעוֶוען עֶרְגֶער פּוּן אַ נְבֵילָה (עֵיין וַיִּקְרָא רַבָּה א, טו), אוּן דָאס אִיבֶּער אַרְבֶּעטְן, אַז אִיךְ זָאל אַלֵיין וֶוועלְן לֶערְנֶען, אֲדֶער אִיךְ הָאבּ גֶעהַאט אַזָא שְׁוֶוועֶרע פְּרוֹי, אוּן אַדַאנְק דֶעם צַדִּיק הָאבּ אִיךְ גֶעהַאט שָׁלוֹם-בַּיִת, בִּיז אִיךְ הָאבּ אִיר אִיבֶּערְגֶעדְרַייט, אִיז דָאס אַ אֱמֶתֶ'ער רֶבִּי. אָבֶּער אוֹיבּ מֶען בַּאקוּמְט נִישְׁט קַיין תּוֹרָה, אֲדֶער פְּלוֹצְלִינְג הָאט מֶען מִיר צוּבְּרָאכְן דִי שָׁלוֹם-בַּיִת, אוּן מֶען הָאט זִיךְ גֶע'גְט רַחְמָנָא לִצְלָן, זָאלְט אִיר וִוִיסְן, אַז מֶען נָארְט אַייךְ גוּט אָפּ מִיט אַלֶע מִינֵי דְמֵיוֹנוֹת.

יב.

דָאס גֶעפּוּנֶען מִיר בַּיי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, אַז עֶר הָאט אַרוֹיס גֶענוּמֶען דִי אִידְן פּוּן מִצְרַיִם אוּן עֶר הָאט זֵיי גֶעהָאלְפְּן

אוּנְז אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין סַאךְ מֶענְטְשְׁן, אֲבֶּער עֶס אִיז גֶעוֶוען 'מְחַיֶּה נְפָשׁוֹת'; וַוייל אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט אַזָאלֶעכָע דִיבּוּרִים, וָואס הָאט מִיר דֶערְקְווִיקְט אוּן אוֹיפְגֶעלֶעבְּט.

breslevcity.co.il

מִיט יֶעדֶע עֶקְסְטֶערֶע זַאךְ, אַזוֹי וִוי מֶען זָאגְט (נוּסַח הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח), ׳דַיֵּינוּ׳ אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ עֶקְסְטֶער, אוּן מֶען דַארְף דַאנְקֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער דֶערוֹיף, בִּיז מֶען הָאט שׁוֹין בַּאקוּמֶען דִי תּוֹרָה, מְמֵילָא דָאס הֵייסְט אֱמוּנַת חֲכָמִים.

לֵיידֶער זֶעהְט מֶען מֶענְטְשְׁן וָואס קְרִיגְן זִיךְ נֶעבֶּעךְ יָארְן מִיט דִי וַוייבּ: אִיךְ וֶועל אִיר לֶערְנֶען! אוּן דֶערְוַוייל גֵייט אַוֶועק אַסַאךְ טֶעג אוּן יָארְן מִיט גָארְנִישְׁט, נָאר מִיט פּוּסְטֶע מַחְלוֹקֶת אוּן וֵוייטוּנְגֶען, בִּשְׁעַת אוֹיבּ מֶען הָאט וֶוען נָאר אַבִּיסְל שֵׂכֶל וָואלְט מֶען אַלֶעס גֶעקֶענְט פַארְמַיידְן.

דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ וֶוען מֶען לֶערְנְט אוֹיס אֵיינֶעם דְרֵייוְון, זָאגְט מֶען אִים: זַיי קְלוּג אוּן נִישְׁט גֶערֶעכְט! לְמָשָׁל דוּ זֶעהסְט אַז אַ מְשׁוּגָע׳נֶער עָרֵל קוּמְט צוּ פָארְן אַקֶעגְן דִיר, דְרֵיי זִיךְ אַוֶועק אִין דֶער זַייט, כָאטְשִׁיג דוּ בִּיסְט הוּנְדֶערְט פְּרָאצֶענְט גֶערֶעכְט, וַוייל דוּ בִּיסְט גֶעפָארְן אִין דַיין לִינְיֶע אוּן עֶר אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען אִין דַיין לִינְיֶע, אָבֶּער מִיט דַיין גֶערֶעכְטִיקֵייט וֶועסְטוּ קַיין עֶרְגֶעץ נִישְׁט אָנְקוּמֶען, נָאר עֶר וֶועט אִין דִיר אַרַיינְקְרַאכְן. דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ דַארְף מֶען דָאס

breslevcity.co.il

וויסְן בַּיי שָׁלוֹם־בַּית, אוּן מִיט יֶעדְן מֶענְטְשׁ: "זַיי קלוּג, נִישְׁט גֶעֶרְעכְט".

דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי אַהֲרֹן, בְּרֶסְלֶבֶ"ער רֶב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ[23], הָאט אַמָאל גֶעהֶערְט אַ וָואֹרְט פוּן הַיילִיגְן רֶבִּי"ן: אַמָאל דַארְף מֶען גֶעבְּן אַ פַּאטְשׁ! אוּן עֶר הָאט גֶעדֶענְקְט דֶעם דִיבּוּר. אֵיינְמָאל הָאט אִים אֵיינֶער גֶעטְשֶׁעפְּעט אוּן עֶר הָאט יֶענֶעם דֶערְלַאנְגְט אַ פַּאטְשׁ. אָבֶּער עֶס הָאט אִים גֶעבַּאדֶערְט אַבִּיסְל פַּארְוָואס עֶר הָאט דָאס גֶעטוּהְן, אוּן וויבַּאלְד דֶעם הַיילִיגְן רֶבִּי"ן, אוּן יֶעדֶע זַאךְ וָואס הָאט צוּגֶעבִּינְדְן צוּם הַיילִיגְן רֶבִּי"ן, אוּן יֶעדֶע זַאךְ וָואס הָאט גֶעבַּאדֶערְט הָאט מֶען אִים פַּארְצֵיילְט, אִיז עֶר יֶעצְט אוֹיךְ גֶעקוּמֶען אוֹיסְזָאגְן פַּארְן הַיילִיגְן רֶבִּי"ן אַז עֶר שְׁפִּירְט אַז עֶר הָאט גֶעטוּהְן אַ עַוְולָה אַז עֶר הָאט גֶעגֶעבְּן אַ אִיד אַ פַּאטְשׁ, אָבֶּער - הָאט עֶר צוּגֶעלֵייגְט - אִיךְ בִּין גֶעוֶוען גֶעֶרְעכְט. אוּן עֶר הָאט פְּרוּבִּירְט מַסְבִּיר צוּ זַיין פַּארְן רֶבִּי"ן פַּארְוָואס עֶר הָאט דָאס גֶעטוּהְן.

---

[23] וְוי בַּאוואוּסְט הָאט דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי מוֹרֶא"דִיג מַפְלִיא גֶעוֶוען זַיין עֲבוֹדָה אוּן עֶר אִיז גֶעוֶוען זַייעֶר גְרוֹיס (עַיֵּין פְּעוּלַת הַצַּדִּיק קנא קנב קנג תתצ"ז וְעוֹד).

breslevcity.co.il

הָאט זִיךְ דִי הַיילִיגֶע רַבִּי אָנְגֶערופֶן: גֶערֶעכְט זָאלְסְטוּ אוֹיךְ נִישְׁט זַיין?! אִיךְ וֵוייס אַז דוּ בִּיסְט גֶערֶעכְט, אָבֶּער דָאךְ שְׁלָאגְט מָען נִישְׁט. דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי הָאט נִישְׁט גֶעמֵיינְט אַז מָען דַארְף עֶס טַאקֶע אוֹיסְפִירְן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפֶן אַז מָען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ פָּאלְגֶן דֶעם הַיילִיגְן רַבִּי׳ן אוּן הָאבְּן הַצָּלָחָה אִין לֶעבְּן.

~תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם~

breslevcity.co.il